

ОФИЦИОЗ

Светлана ЗАВАДСКАЯ:

«Я не понимаю, почему в ту же Женеву или Нью-Йорк приглашают именно "невыездных"...»

Не так давно невыездной министр юстиции Беларуси Виктор Голованов вернулся из Швейцарии. В Женеве Виктор Григорьевич принимал участие во втором всемирном совещании национальных комиссий и других органов по международному праву гуманитарному праву "Правовые меры и механизмы для предотвращения исчезновения людей, выяснения участи пропавших без вести и оказания помощи их семьям".

«Народная воля» заинтересовалась у министра, что лично он предпринимает для того, чтобы прояснить судьбу без вести пропавших людей, в том числе насильственно похищенных Юрия Захаренко, Виктора Гончара, Анатолия Красовского и Дмитрия Завадского. Как оказалось, в Женеве (как, впрочем, и в Минске), эту тему Виктор Голованов вообще не поднимал.

Виктор Голованов, министр юстиции Беларуси.

КОММЕНТАРИЙ

Гарри ПОГОНЯЙЛО, юрист:

— Вопросы исчезновения Захаренко, Гончара, Красовского и Завадского могли бы быть рассмотрены на вышеупомянутой конференции в Женеве. Да, международное гуманитарное право защищает права граждан и организаций, затронутых военными конфликтами. Это положение возмещается с мирным населением, оказавшимся на оккупированной территории или в районе боевых действий, и, конечно же, деятельность МККК, других международных организаций, например, "Врачи без границ" и т.д. Но факты похищений граждан, за которыми следует их исчезновение, при обстоятельствах,

когда в этих злодеяниях подозреваются должностные лица, действующие в официальном статусе (как это, можно предполагать, имеет место в Республике Беларусь), также могут быть предметом обсуждения на подобных конференциях. Поэтому что преступные правительства, то существующие, так и те, которые развязывают гражданскую войну, уничтожают своих оппонентов (вне-судебные казни), или похищают их, и дальнейшая судьба этих граждан долгие годы остается неизвестной, а национальные органы расследования и правосудия бездействуют.

Между прочим, в Чечне правительство России тоже не объявляло войны, а проводило антитеррористическую операцию. Однако вопросы нарушения норм МГП в Чечне, видимо, рассматривались на конференции в Женеве. Международные организации в своих резолюциях неоднократно требовали и настаивают на объективном расследовании фактов исчезновения в Беларуси политических оппонентов режима и журналиста Дмитрия Завадского. В этой связи комментарий господина Голованова на эту тему в Женеве был бы очень уместным, так как именно ему правительство Беларуси нередко предоставляет право говорить от имени государства.

Что касается невыездных Голованова и других должностных лиц, в отношении которых ввели санкции, и тем не менее они посещают европейские и другие западные страны, то следует иметь в виду, что эти санкции не распространяются на приглашения международных организаций, таких как ООН и ее структуры, ОБСЕ, так как действует Венская конвенция о защите дипломатического статуса государственных чиновников. И приглашают их не правительства стран, а лишь международные организации, расположенные на их территории.

Светлана ЗАВАДСКАЯ, вдова насильственно похищенного телеоператора ОРТ:

— Я возмущена тем, что министр юстиции Голованов, замглавы Администрации президента Петкевич, министр внутренних дел Наумов, председатель Белтелерадиокомпании Зимовский и другие чиновники, внесенные в список невыездных, практически свободно и самое главное — в последнее время довольно часто — разъезжают по заграницам. Даже если наши невыездные чиновники едут туда по линии ООН или по линии

Международного Красного Креста, то почему руководители международных организаций, которые их приглашают, не задают ни вопросы о пропавших, о нарушении прав человека в Беларуси? Или руководители этих международных организаций не являются гражданами европейских стран, правительства которых утверждали тот самый список невыездных белорусских чиновников? Какой диалог можно устраивать с чиновниками, которые

либо подозреваются в причастности к устранению оппонентов режима, либо замалчивают информацию об этих преступлениях? И что может сказать Голованов о помощи семьям пропавших, если у себя дома, в Беларуси, он ни разу не высказался семьям Захаренко, Гончара, Красовского и Завадского элементарных слов поддержки, сочувствия? Пусть чиновники вначале в своей стране разберутся с делами похищенных, а затем уже участвуют в различных конференциях, делают "опыт".

Еще я категорически не понимаю, почему в ту же Женеву или Нью-Йорк приглашают именно "невыездных". Их что, некем заменить? Разве у Намова или Голованова нет телефонов замолчаливых? Я считаю, многим международным структурам стоит задуматься над этими вопросами, чтобы в будущем не повторять подобных ошибок... Марина КОКТЫШ.

ЧУЛІ?

Міхаіл Фінберг, Уладзімір Гасцюхін і Валянцін Занковіч могуць атрымаць па 100.000 долараў

Хоць стварэнне так званай Саюзнай дзяржавы пад вялікім пытаннем, розныя прэміі ад яе імя выдаюцца ўжо каторы год. І немалыя. Так памер прэміі за творы літаратуры і мастацтва павялічыўся больш як у два разы. Пра гэты паведамляе Ірына Шастакова, кансультант мінскага прадстаўніцтва Пастаяннага камітэта Саюзнай дзяржавы.

"Прэмія Саюзнай дзяржавы складае 1250 мінімальнага зарплат у Расійскай Федэрацыі. У сувязі з тым, што Дзярждума РФ павялічыла мінімум да 2300 рублёў, адпаведна павялічыўся і памер самой прэміі. Цяпер яна складае 2.875.000 расійскіх рублёў" — патлумачыла Ірына Шастакова. У пераліку на долары гэта больш за 110 тысяч долараў ЗША.

На дадзены момант ад абедзвюх краін на суісканне прэміі вылучаны па тры кандыдатуры. Ад Беларусі — мастацкі кіраўнік Нацыянальнага аркестра сімфанічнага і эстраднага музыкі Міхаіл ФІНБЕРГ, акцёр Тэатра-студыі кінаакцёра кінастудыі "Беларусьфільм" Уладзімір ГАСЦЮХІН, а таксама архітэктар і скульптар, лаўрэат Ленінскай прэміі і прэміі камсамола Беларусі Валянцін ЗАНКОВІЧ. Ад Расіі на суісканне прэміі Саюзнай дзяржавы прэзэнтуюць мастацкі кіраўнік тэатра імя Маякоўскага, народны артыст Расіі Сяргей АРЦЫБАШАў і старшыня Санкт-Пецярбургскага аддзялення Саюза пісьменнікаў Расіі Іван СВАІЛА. Грэнні намінант — творцы калектыву "Арт-партнёр XXI стагоддзё" у складзе якога Сяргей БЯЗРУКАў і Алег ТАБАКОў. Раней у калектыве працавала актрыса Любоў ПАПШЫНА, якая нядаўна памерла.

Алена СПАСЮК.

Аляксандр ВАЛЧАНІН: «Для ліквідатараў-чарнобыльцаў наспеў час бараніць сябе самастойна...»

Удзельнікі ліквідацыі наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, якіх на Беларусі пражывае каля 200 тысяч, маюць намер аб'яднацца дзеля абароны ўласных правоў. Найперш ліквідатары будуць дабівацца аднаўлення льгот: ва Украіне, у Расіі льготы ліквідатараў захаваліся з часоў Саюза, а ў Беларусі, якая, калі верыць дзяржаўнай прапагандзе, жыве лепш за ўсіх, льготы ў чарнобыльцаў адабралі.

Каардынае дзейнасць па стварэнні рэспубліканскага грамадскага аб'яднання чарнобыльцаў-ліквідатараў Аляксандр ВАЛЧАНІН з Жодзіна (Мінская вобласць), які 22 гады адпрацаваў фельчарам "хуткай дапамогі". З'яўляючыся сябрам апазіцыйнай партыі — АГП, А.Валчанін, сам ліквідатар, падкрэслівае, што "сярод ліквідатараў ёсць як апазіцыянеры, так і абсалютныя раўнадушныя да палітыкі людзі, і людзі ва ўласце".

Секцыя чарнобыльцаў-ліквідатараў зараз існуе пры рэспубліканскім грамадскім аб'яднанні ветэранаў вайны ў Афганістане. Аднак праблем накіраваўся столькі, што ўзнікла патрэба ў самастойнай арганізацыі чарнобыльцаў.

"Беларусь не з'яўляецца віноўніцай катастрофы на ЧАЭС, аднак менавіта на нашу краіну лёгка асноўны цяжар па пераадаванні наступстваў катастрофы. Расія пасля падзення Саветаў Саюза стала правапераемніцай СССР, але ніякіх абавязанасцей адносна нашых чарнобыльцаў на сябе не ўзяла. У той жа час ва Украіне савецкія пасведчаны ліквідатараў памяталі на рэспубліканскім захаваннем усяго аб'ёму льгот: тое ж самае назіраецца і ў Расіі; абслугоўваюць праезд на грамадскім транспарце, і 50% аплаты за камунальныя паслугі, і бясплатнае санаторна-курортнае лячэнне... Беларускія ж ліквідатары не могуць звярнуцца па месцы працы за бясплатнай пунёўкай, каб раз на год адпачыць у санаторыі — не дадуць. Між тым эканамічная сітуацыя, на якую спасылаюцца ўлады, ва Украіне не лепшая, і ў Расіі не намянога лепшая, але і там і там льготы захаваны ў поўным аб'ёме", — сакрушыла А.Валчанін.

Фактычна ліквідатары на сёння маюць толькі адну льготу (гаворка не пра ліквідатараў, якія сталі інвалідамі і цяпер знаходзяцца, даруіце, на парозе смерці): дадатковы бясплатны вопыск на працягу 14 дзён. Але выдаюць і тое, што на сучасным пасяджэнні міністэрстваў па надзвычайных сітуацыях і ліквідацыі наступстваў на ЧАЭС кіраўнік расійскага ведамства Сяргей Шойгу заявіў: "Будзе саюзная дзяржава Беларусь і Расія — будзе льготы". Чарнобыльцаў хочаць купіць за льготы. Але мы суверэнітныя Беларусі на льготы не памінем. Калі Расія не хоча выконваць свае абавязкі, аб'яднанні ветэранаў вайны ў Афганістане. Аднак праблем накіраваўся столькі, што ўзнікла патрэба ў самастойнай арганізацыі чарнобыльцаў.

Нядаўна ў Жодзіна памерлі два ліквідатары, якія пасля катастрофы на ЧАЭС вывозілі пясак са станцыі. Памерлі ад остеопароза — хваробы, пры якой вымываецца кальцый з касцей, косці становяцца хрупкімі і ломкімі. Сёння, як сьвярджае Аляксандр Валчанін, хвароба старых стала бачым для больш маладых ліквідатараў. "Але ўлады не хочуць звязваць знаходжанне ў Чарнобылі з хваробай ліквідатараў. Высокаспастаўлены чыноўнік неж сказаў мне: вас могуць лічыць інвалідамі толькі тады, калі ў вас будзе рак ігнацэпадобнай залозы або іншая хвароба. Так што для нас наступіў час бараніць сябе самастойна", — адзначае А.Валчанін.

Устаўноўная канферэнцыя рэспубліканскага грамадскага аб'яднання ўдзельнікаў ліквідацыі наступстваў аварыі на ЧАЭС "Ліквідатар" запланавана на 27 мая 2007 года. У ролі гасцей маюць выступіць кіраўнікі "Ліквідатарскага" руху з Украіны і Беларусі, запрошаныя міністры па надзвычайных сітуацыях Беларусі Энвер Барысэў і Расіі — Сяргей Шойгу.

Ужо вызначаны галоўныя стратэгічныя накірункі дзейнасці "Ліквідатара" — абараніць інтарэсы "ліквідатараў" на дзяржаўным узроўні і не дапусціць паўтарэння катастрофы такога маштабу, як чарнобыльская.

"Ліквідатар" мае намер дабівацца ад мясцовай і цэнтральнай улады выканання За-

кона "Аб сацыяльнай абароне грамадзян, якія пацярпелі ад катастрофы на ЧАЭС", абараніць правы ўдзельнікаў ліквідацыі наступстваў катастрофы на ЧАЭС ды іхніх сем'яў, дапамагчы ліквідатарам вырашаць сацыяльна-эканамічныя і бытавыя праблемы. У дадатак да ўзятага стварэмае грамадскае аб'яднанне ставіць мэтай дабіцца прызнання міжнароднага статусу ўдзельнікаў ліквідацыі наступстваў аварыі на ЧАЭС. Нядаўна ў Жодзіна памерлі два ліквідатары, якія пасля катастрофы на ЧАЭС вывозілі пясак са станцыі. Памерлі ад остеопароза — хваробы, пры якой вымываецца кальцый з касцей, косці становяцца хрупкімі і ломкімі. Сёння, як сьвярджае Аляксандр Валчанін, хвароба старых стала бачым для больш маладых ліквідатараў. "Але ўлады не хочуць звязваць знаходжанне ў Чарнобылі з хваробай ліквідатараў. Высокаспастаўлены чыноўнік неж сказаў мне: вас могуць лічыць інвалідамі толькі тады, калі ў вас будзе рак ігнацэпадобнай залозы або іншая хвароба. Так што для нас наступіў час бараніць сябе самастойна", — адзначае А.Валчанін.

Георгій ГЛЕБУСЬ.

Р.С. Аляксандр Валчанін запрашае ўсіх, хто хоча дапамагчы да стварэння ГА "Ліквідатар" пазнавацца па тэл. 8-029-762-87-44 ці з'явіцца на адрас у Інтэрнэце Volchanin@tut.by

САЛІДАРНАСЦЬ

Жураўлікі для Уладзіміра Навумава

Праваабарончая арганізацыя "Міжнародная амністыя" пачала новую акцыю ў падтрымку асуджанага актывіста Дзмітрыя Дашкевіча. Пра гэты паведамляе афіцыйны інтэрнет-сайт арганізацыі. Актывісты "Міжнароднай амністыі" будуць адпраўляць папярочных жураўлікаў міністру ўнутраных спраў Беларусі Уладзіміру Навумаву з патрабаваннем вызваліць Д.Дашкевіча. "Паводле легенды, калі зробіць тысячу жураўлікаў-арыянаў, ваша жадаеце з'здзейсніцца", — адзначае ў паведамленні "Міжнароднай амністыі". — Сёння мы

жадаем, каб у Беларусі была адноўлена свабодна слова і неадкладна вызвалены актывіст, хто быў затрыманым за мірнае выказанне сваіх поглядаў". Нагадаем, што Д.Дашкевіч 1 лістапада 2006 года быў асуджаны на паўтара года пазбавлення волі па арт.193-1 Крымінальнага кодэкса (дзеяннасць ад імя незарэгістраванай арганізацыі) з адбыццём пакарання ў калоніі агуднага рэжыму. "Міжнародная амністыя" прызнала Д.Дашкевіча вязнем сумлення. Тасцяна КАРАВАНКОВА.

СУД

Дырэктар з дубінкай будзе сядзець

Мінскі абласны суд пакаўчыў без змен прыгавор суда Маладзечанскага раёна ў дачыненні да дырэктара рыбгаса "Грышва" Дзмітрыя Бегуна. Я стала вядома, дырэктар, узброеныя гумовыя дубінкай, перыядычна абходзіў давераную яму гаспадарку, пільнуючы яе такім чынам ад бракантараў. 28 жніўня 2006 года Дзмітрый Бегун застануўся са жвакамі трох рыбакоў, якія выпадкова запылі на тэрыторыю рыбгаса і не ведалі, што на гэтых вадаёмах лавіць нельга.

Някіх папярэдальных знакаў на беразе няма. Пацярпельны нават не паспелі злавіць ніводнай рыбы. Бягун жорстка збіў рыбакоў дубінкай, забраў іх вулі, спусціў колкі ў іх машыны, з багажнікі выкраў дамкрат, інструменты, іншыя аўтамабільныя прыстасаванні. Да ўсяго дырэктар паставіў іхні пагрозы сведкам, у якасці якіх выступалі яго падначаленыя, ілжывыя паказанні, прымушэнне і падбурванне сведкаў маўчыць на допытках. У выніку ён асуджаны на 4 гады калоніі ва ўмовах узмоцненага рэжыму. Ігар МАРОЗЭЎ.

СИТУАЦИЯ

ПРОПАЖА

Исчез четвертый микроавтобус, используемый когда-то штабом избирательной кампании Александра Козулина

Многие из читателей "Народной воли" наверняка помнят публикацию о странной истории, которая случилась в 2005 году с жителем Минска Виктором Россохиным. С платной автостоянки на глазах у свидетелей люди в штатском, назвавшиеся сотрудниками милиции, конфисковали микроавтобус "Газ 22171-Соболь", принадлежащий Россохиным. Позже выяснилось, что в милиции города Минска нет сотрудников с фамилиями, которыми представились те, кто конфисковывал автомобиль. И никогда не было.

Удивительно, но уголовное дело по факту пропажи автомобиля Виктора Россохиных так и не было заведено. Потерпевший говорил, что все это неслучайно, и находил только одно объяснение данному событию. Россохиных поддерживал гражданскую инициативу по созданию движения "Воля народа", которую возглавлял бывший ректор БГУ Александр Козулин, был сторонником социал-демократической партии, лидером которой также стал Козулин. В 2005 году, когда до президентских выборов в Беларуси оставалось более полугода, похожие ситуации с кражами автомобилей произошли в Солигорске, Новополоцке. Машины изымали у сторонников гражданской инициативы по созданию движения "Воля народа". Одним словом, у тех, кто решил войти в команду будущего кандидата в президенты на выборах 2006 года Александра Козулина.

Этот микроавтобус постоянно находился в использовании штаба Александра Козулина. После того как Козулина осудили, на этом микроавтобусе ездил к своему подзащитному в колонии "Витьба-3" адвокат Игорь Рынкевич, на этом же микроавтобусе совершили поездку по регионам лидеры социал-демократической партии. А потом Александр Козулин из колонии попросил водителя микроавтобуса передать автомобиль в распоряжение его жены — Ирины Ивановны Козулиной. На что водитель ответил: "Все вопросы к Карташову".

Кто такой Карташов? — спросите вы, — неизвестная фамилия... Николай Карташов во время президентской кампании был доверенным лицом кандидата в президенты Александра Козулина, отвечал за материально-техническое оснащение штаба. Переговоры с Карташовым длились месяц. С ним беседовала Ирина Ивановна, адвокат Козулина Игорь Рынкевич, бывший депутат Палаты пред-

ставителей Сергей Скребец, когда сидел с Козулиным в "Витьбе-3"... Карташов все время находил какие-то отговорки: то автобус в ремонте, то нет водителя, то еще что-то... А потом он заявил, что приехал владетель микроавтобуса и забрал "Газель".

Выходит, что в рядах сторонников Козулина пошло брожение? — Надо признать, что да. Обидно, когда подставляют такие люди в такой ответственный момент... Эта история — другим наука. Всем будущим кандидатам в президенты необходимо заключать очень четкие договоры с каждым членом инициативной группы, расписывать их полностью, ответственность. И все это ежедневно контролировать. Есть люди порядочные, а есть те, чье честное слово ничего не значит. Вроют одинаково и во власти, и в оппозиции. Еще один вывод, который мы сделали, — демократические силы должны иметь свою службу безопасности. Вспомните публичное заявление Лукашенко на 3-м Всебелорусском собрании, когда он сказал, что его спецслужбы первыми читают то, что пишет Козулин. Тогда на эти записки Лукашенко мы не обращаем, что это признание, возмущает, было бы правдой. Проблема Козулина в том, что он слишком доверял людям и не имел службы безопасности... Звоню Николаю Карташову

Владелец микроавтобуса уже давно в Бельгии и был в Минске никак не мог. Человек, у которого есть надежность на этот транспорт, живет в Могилевской области у родителей. Кто же тогда потребовал у водителя микроавтобуса...

Я рассматриваю два варианта: либо это были сотрудники спецслужб, либо водитель пошел на сделку с совестью и решил прикарманить чужую собственность и поэтому бессовестно лжет. Поэтому сейчас я разыскиваю человека, на которого была оформлена гендоверенность, чтобы он обратился в милицию с заявлением по факту пропажи микроавтобуса. — Скажите, а те три "Газели", которые странным образом были изъяты весной 2005 года, удалось найти? — Нет. По некоторым данным, эти машины находятся в спецгараже Комитета госбезопасности. Но подтвердить или опровергнуть эту информацию я не могу, потому что у меня нет возможности ее проверить. Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

ГДЕ ЭТО ВИДАНО?

«Шли не просто так...»

25 марта 2007 года мы, две женщины, договорились встретиться на площади Свободы г.Витебска. В день, который демократическая общественность отмечает как День Воли, мы решили возложить цветы у памятника В.Короткевичу.

На одной из нас был бело-красно-белый шарф, на другой — красно-белый значок; в руке одной из нас было три цветка: два белых и один красный. Мы шли по направлению к памятнику. Минут через десять нас задержала милиция и отвезла в Октябрьский РОВД. К нашему удивлению, с нами были задержаны еще несколько человек, в том числе и подростки. После расспросов мы поняли, что некоторые просто шли сюда нас, а некоторые стояли на противоположной стороне улицы. На совершеннолетних были составлены протоколы об административном правонарушении: участия в несанкционированном шествии с бело-красной символикой.

26 марта состоялся суд, на котором в качестве свидетелей выступили сотрудники милиции, производившие наше задержание (то есть заинтересованные лица). Один из них, зам.начальника Октябрьского РОВД, майор милиции А.Калиновский, на суде сказал: "Я сразу понял, что они идут не просто так". На просьбу одной из нас, что майор имеет в виду под словами "не просто так", он так и не смог ничего вразумительного сказать. На наши предложения, обращенные почти к каждому свидетелю, показать или хотя бы указать закон, который запрещает носить гражданам Беларуси одежду с сочетанием цветов белого с красным, ни один из милиционеров не дал ответа. В постановлении суда указано, что мы публично "выражали свои общественно-политические настроения посредством атрибутики оппозиционного движения БНФ".

Просим редакцию сообщить нам (и не только нам, мы думаем, что это будет интересно всем), есть ли в Беларуси какие-либо законодательные акты, запрещающие сочетание белых и в какие дни запрещено такую одежду носить? Мы заметили, что в другие дни к одежде такого сочетания у милиции нет претензий.

С уважением — Анна ЛАТЫШЕВА, Елена ЗАЛЕСКАЯ. Витебск.

ЗАПРАШЭННЕ

Ствараем беларускамоўныя ясельныя і садковыя групы

На жаль, у нашай краіне вельмі многі дзеці пазбаўлены паўнаважнай беларускай адукацыі ў дашкольных установах. Калі мы, бацькі, зычым сваім нашчадкам шчасця, то трэба тэрмінова выпраўляць сітуацыю. Я і шэраг іншых людзей звярнуліся да начальніка Упраўлення адукацыі Адміністрацыі Фрунзенскага раёна г.Мінска С.Стрэнкоўскага з просьбай пасадзейнічаць у адкрыцці беларускамоўнай групы ў дзіцячым садку №17, які месціцца ў раёне Чырвонага Бору. Прымаюцца заявы ад бацькоў, якія хацелі б, каб іх дзеці наведвалі беларускамоўныя ясельныя і садковыя групы.

Далучайцеся, калі ласка! З намі можна звязацца па тэлефоне 8-029-183-84-19 альбо па электроннай пошце Le-biedz@tut.by.

Міхась ЛЕБЕДЗЬ, жыхар г.Мінска.

ДЗІКУНСТВА

Дзяржава сама штурхае людзей да дэградацыі

Можна гадамі балбатаць пра тое, як клопоціцца дзяржава пра здароўе людзей, але нічога да лепшага не зменіцца, калі ў нас будзе танная гарэлка і дарагія прадукты харчавання. Такага нават у далёкія савецкія часы не было. Колькі некалі каштавала гарэлка? Тры рублі 60 каяпек. А хлеб? 16—18 каяпек. Падлічце, колькі за гэтыя, патрэбныя на бутэльку спіртнага, можна было купіць бохану хлеба? Калі 360 каяпек (3,6 рубля) падзяліць, напрыклад, на 18 каяпек, то атрымаем 20.

Не будзем купляць "Нарацанскі", "Баралінскі" ці іншыя гатункі, якія цягнуць на паўтары і болей тысяч за бохан. Купім хлеб за тысячы рублёў. Значыць, бутэлька гарэлка — 6000 рублёў, а бохан хлеба — 1000. Дзелім: 6000:1000=6. Такім чынам, цыпер за грошы, патрэбныя на бутэльку гарэлка, можна ў сярэднім купіць толькі шэсць (?) бохану хлеба. Некалі 20, а сёння ўсяго шэсць!

А цяпер параўнаем з сённяшняй сітуацыяй. Ад гарэлкаў ў крамах паліцы трашчаць. Кошт бутэлькі самай хадовай гарэлка — прыкладна шэсць тысяч рублёў. А хлеб?

Я добра памятаю часы, калі бутэлька гарэлка каштавала столькі, колькі каштавалі два кілаграмы самага лепшага мяса. А цяпер? Добра, калі вы купіце палову кілаграма. Я маю на ўвазе не нейкія субпрадукты, а мяса высокіх гатункаў.

Алесь ЖЭЛОНЬ, будаўнік.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Яраслаў РАМАНЧУК: «Калі эканамічная сітуацыя ў краіне пагоршыцца, то попыт на нашы ідэі будзе значна большы...»

Ваша газета неаднойчы прадстаўляла эканаміста Яраслава Раманчука як кіраўніка навукова-даследчага цэнтру Мізеса. Не магла б "Народная воля" больш падрабязна расказаць, што гэта за цэнтр, чым ён займаецца, на чые грошы існуе?

З павагай — Ядвіга РУДАКОВІЧ, Гомельская вобласць.

Вось што расказаў "Народнай волі" сам Яраслаў Раманчук.

"Навукова-даследчы цэнтр Мізеса названы ў гонар самага, на мой погляд, значнага і самага недаацэненага эканаміста ўсёх часоў і народаў Людвіга фон Мізеса, які нарадзіўся ў Львове ў XIX стагоддзі, — гаворыць Раманчук. — Гэты чалавек унёс вялікі ўклад у развіццё эканамічнай тэорыі і практыкі; ён першы, хто навукова даказаў, што сацыялізм нельга збудаваш, што дзяржава з'яўляецца адной з асноўных крыніц войн, дэпрэсіі і беднасці народа. Пра гэтага чалавек настойліва маўчаў не толькі савецкія ўлады, але і заходнія сацыялісты. Мізес — эканаміст той класнай ліберальнай школы, якая сцвярджае, што эканоміка — не матэматыка, а людзі — не роботы, кожны з іх індывідуальны, і таму трэба падыходзіць да эканомікі як да філасофіі, як да рэальнага жыцця. Каб гэты погляд на навуковыя даследаванні, на палітычную эканомію давесці да беларусаў, мы стварылі Навукова-даследчы цэнтр Мізеса. Гэта няўрадавая, непартыйная грамадская арганізацыя. Мы маем шчыльныя кантакты з нашымі калегамі ў ЗША, Аўстраліі, Азіі, краінах Еўропы.

Мы працуем у розных накірунках. Напрыклад, ладзім эканамічныя школы выходнага дня. Праводзім летні лагер, дзе людзі размаўляюць аб эканамічнай свабодзе на англійскай мове. У адрозненне ад многіх незалежных арганізацый, якія працуюць выключна на гран-

ты, ёсць фізічныя асобы, якія падтрымліваюць нашы праекты. Перш за ўсё гэта дзятчыцца публікацыі кніг. У нас ёсць сяброўка-калегі за мяжой, якія таксама нам дапамагаюць. Гэта плённае ўзаемавыгаднае партнёрства. Кантактаў такога ўзроўню, як у нас, ні ў кога ў краіне больш няма. Калі ў Беларусі трэба будзе правесці шэраг рэформ, я змагу запрасіць вядомых эканамістаў свету, якія змогуць нам дапамагчы.

Цэнтр Мізеса аб'ядноўвае аналітыкаў, эканамістаў, палітолагаў, прафрэмарыякаў — людзей, якія цікавіцца ідэямі, што мы распрацоўваем. Ёсць Савет цэнтру, які складаецца з шасці чалавек. Але тых людзей, якія прайшлі праз нашы мерапрыемствы, значна больш — можа, больш за тысячу ўжо. Сярод нас ёсць людзі, якія працуюць у ВНУ, на пэўных дзяржаўных пасадах. Провізічны маіх калег наваў не магу — не ўсе хочучы афішываць свой удзел у праектах па пэўных прычынах...

У 2006 годзе, перад выбарамі, мы пісалі канцэпцыйную праграму для Мілінкевіча. І тры пункты адтуль Лукашэнка ўставіў у сваю праграму — дзятчына сям'і і дэмаграфічнай праблемы, навуковай інавацыйнай дзейнасці і дзелавога клімату (партнёрства паміж прыватным і дзяржаўным бізнесам). Калі да канца года эканамічная сітуацыя ў краіне пагоршыцца, то попыт на нашы ідэі будзе значна большы...

Вальжына КОРСАК.

ЛЁСЫ ЛЮДСКІЯ

Яму наказвалі «сушыць сухары», але ён не адрокся ад свайго сану

Першая сустрэча з гэтым цікавым чалавекам, якога паважалі высюці і трымаць на відэакоў спецслужбы, адбылася ў мяне далёкім летам 1954 года ў Маскве, на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы. Я, малоды журналіст з райгазеты, трапіў тульы турыстам. Ведаў, што ўдзельнікам той выстаўкі стаў і калгас імя Калініна Слуцкага раёна, дзе былі мае бацькі. Заў, у якой дэманстравалі дасягненні гаспадарак Беларусі, алшукка хутка, які і стэнд, адвезены для земляробаў Слуцкіны. І нечаканна, тварам у твар, сустрэўся з немалым чалавекам, у якім пазнаў прасвітара Слуцкай абшчыны евангельскіх хрысціян-баптыстаў Радзёна Нікіфаравіча Быкоўскага з суседняй з нашай вёска Папоўчы.

3 яго сынам Іванам мы ў 45-м годзе служылі ў войску ў адной роце, спалі поруч на драўляных нарах. Пра гэта я расказаў Радзёну Нікіфаравічу. А ён расказаў, што ў групу перадавікоў іхняга калгаса яго ўключыў як брыгадзіра саюза-агароднай брыгады. Потым мы разам палышлі да фотазніма там на адмыках і ў лічбах былі адлостраваны здатыткі брыгады.

Па вяртанні з Масквы я падрыхтаваў нарыс пра землякоў — удзельнікаў выстаўкі, упамінаў і Радзёна Нікіфаравіча. Рэдактар газеты быў катэрыніч. "Гэтага выкраслі, інакш нам з табою ў райкаме партыі дадуць па шапцы". Наведваючы бацькоў, я часіаком сустракаўся ў Папоўчы з Радзёнам Нікіфаравічам, чую чыпляя і паважлівыя водгукі аб ім. Разам з жонкай Якілінай Сцяпанавой у гады фашыскай акупацыі яны збіралі верніку ў будынку брыгаднага клуба. Гэты клуб суседзіям, як евангелісты хараща паяць і святляе Хрыста! Халдзіц у Слуцк у прыватна-лаўную царкву за пятнаццаць кіламетраў было небяспечна — баяліся аблавы і адпраўкі на працу ў Германію...

Толькі нядаўна, з нагоды 90-годдзя заснавання Слуцкай абшчыны евангельскіх хрысціян-баптыстаў, я наведваў іх новы, узведзены на пачатку 90-х гадоў на вуліцы Якуба Коласа малітоўны дом з залай на 500 калгаснікаў. Паўчў ад сённяшняга прасвітара Генадзя Антонавіча Ралько драматычную гісторыю выжывання гэтай абшчыны, так нялюбай большавікам уладам. У 1932 годзе былі асуджаны на высюлку восем вернікаў, годам пазней гэты лёс напаткаў і святара Ціхана Гукца. Потым значныя малітоўны дом у Слуцку канфіскавалі маёмасць. Шэсць вернікаў трапілі ў турму, сярод іх і адна-высоўчы Радзёна Нікіфаравіча — Сцяпан і Цімафей Калядкі. Там не менш людзі, што сталі поруч з ім доўгія гады, не выраслі савай веры, упорнай збіраліся ўдзельнічаць у лесе, за вёскай.

3 1950-га па 1965 год абшчыну ўзначальваў Радзён Нікіфаравіч. Пастыру даводзілася не раз адстойваць перад чыноўнікамі свае права на босую службу. А тыя не абмяжоўваліся ўгаворамі, пагражалі. Жонка заўжды падтрымлівала яго ў часны смутку і трывоі. Каб мець болей дакладныя звесткі аб асобе гэтага прапаведніка веры Хрыстовай, а заадно і дайнага агародніка, я наведваў дом па вуліцы Багдана Хмяльніцкага на ўскраіне гары, дзе жыве яго дачка Ганна Суrowая, калішняя санітарка вайсковага шпіталью ў Слуцку. Ёй семдзесят пяць, пасля смерці мужа жыць адна. Яе ўспаміны пра бацьку расіянуліся на паўтары галіны.

Прыняў тую брыгаду баньку угаварыў старшыня калгаса Сяргей Сямёнавіч Палішук, ён і пачаў гаспадарыць людзей. Набралася ў брыгаду паяць і святляе Хрыста! Халдзіц у Слуцк у прыватна-лаўную царкву за пятнаццаць кіламетраў было небяспечна — баяліся аблавы і адпраўкі на працу ў Германію... Міхась ТЫЧЫНА, пенсіянер, жыхар г.Слуцка.

ПАЗІЦЫЯ

Зберажам святы дар — нашу мову

Мова — найвялікшы Божы дар, ладзены кожнаму народу і ўсім ягоным свядомым прадстаўніцтвам. Гэта свято душы, дзятчына якому захоўваецца генетычная памяць, сувязь сучаснікаў са сваімі бліжэйшымі спадчынікамі і найдалёкімі прапурчарамі, невычэрпная скарбонка духоўнага, маральнага, этычнага патэнтнаў нацыі. Таму, страчана родную мову, нацыя самаразбураецца і, урэшце, гіне, — у высокім, духоўным разуменні робячыся нічым, а ў звычайным побытавым — чымсьці падобным на нувійныя жывёльныя стаяк, які не здольны самаарганізавацца без пастуха і робіцца прыватным для выкарыстання ў якасці паслужынай рабочай сілы для тых, хто ім валодае.

Увесь шчыпаваны свет дамогся годнага жыцця толькі разам з роднай мовай, зберагаючы, шануючы і памнажаючы яе здыбкіткі. І, нааваўроч, на той частцы зямной кулі, якая доўгі час была пад чужакай няволі і пад наіскам страпіла родную мову, сёння пануюць беспра-

святнасць і нястача. Нялёгка доля выпала беларусам. На сваім гістарычным шляху наш народ прайшоў праз нечуваную выпрабаванні, а ягона крывішка-літвінская гаворка зазнала наймаверныя пацярэнні, ганенні, пераследы і зыск, падоўны на тыя, што выпалі спавядальнікам і абаронцам веры пасля нараджэння, а потым увааскрэснення Госпада нашага Ісуса Хрыста.

Іначэ ў часы нашай старажытнай дзяржавы — Вялікага княства Літоўскага, якое пад моцным знешнім наіскам спавядальнікам незалежнасць і духоўна разбуралася знутры, нераважна большыя магнаты здыбкіткі родную мову і пайшлі на ўслужэнне да палкаў, засвоіла іх мову, культуру, традыцыі, звычкі, а ўрэшце нават адмовілася ад свайго спрадчэднага імя і перастала літвінамі зацца...

Аднак пасля гвалтоўнага ўключэння беларускіх земляў у склад Расійскай імперыі шмат хто з гэтых духоўна прыгорбленых, знявачаных і прыніжаных перавартнаў пачаў не менш старанна, чым польскія атапкі, лізаць маскарскія сапогі, ажа скуркі выдуваючыся, перабраючы сябе на "істна русскіх патрыотав".

На ішчасце, здарзілі і адракліся ад сябе не ўсе. Сярод іх і дробная шляхта не адабавілася, мала чым адпрозвіваючыся ад сячэства, якое па традыцыі, частей нават неўсвядомлена, захоўвала вернасць спрадчэдному маральна-этычным духоўным каштоўнасцям і арыенцірам. Дый сярод магнатаў надараліся сапраўдныя патрыёты роднага краю, шчырыя абароны беларускіны, пра што, прынамсі, свядчыць новая кніга айца **Аляксандра НАЛІСАНА** "Кніжніца Радзівілаў і справа адраджэння ўні".

Узсіём верагодна: калі б у Расіі палзеі спыніліся на буржуазнай рэвалюцыі, то Беларусь магла б палысці да свайго паўнаважнага духоўнага перавартнаў пачаў не менш старанна, чым польскія атапкі, лізаць маскарскія сапогі, ажа скуркі выдуваючыся, перабраючы сябе на "істна русскіх патрыотав".

Узсіём верагодна: калі б у Расіі палзеі спыніліся на буржуазнай рэвалюцыі, то Беларусь магла б палысці да свайго паўнаважнага духоўнага перавартнаў пачаў не менш старанна, чым польскія атапкі, лізаць маскарскія сапогі, ажа скуркі выдуваючыся, перабраючы сябе на "істна русскіх патрыотав".

ПАМЯЦЬ

Жыў, каб была Айчына...

Так дамае, так адчуваеш заўжды, вярта толькі ўзгадаць імя вялікага сына Бацькаўшчыны Васіля Быкава. А гадваем яго мы вельмі часта. Тут, у горадзе над Нёманам, ён доўгі час жыві і працаваў, тут пачынаў свой высокі ўзлёт да вершыняў сусветнай літаратурнай славы, напісаў творы, якія скаляюць людзей розных пачуццяў мастацкай слай і грамадзянскай мужнасцю чалавекка, дзятчына якога была Праўда, сурова я праўда трагічнай нашай гісторыі.

Асабліва блізка і дарагі Васіль Уладзіміравіч мам зямлякам, якія прайшлі дарогамі самага пісьменніка і яго герояў. Гэта сябры Грамадскага гаралскога дэмакратычнага аб'яднання ветэранаў вайны, працы і Узброеных сіл. Глыбокім бодем адбылася ў нашых душах вестка аб непарунай страце — смерці народнага пісьменніка. Талы ж, не адкладваючы справу надалей, мы на сходзе

пад назвай "Жыў, каб была Айчына", прысвечаным памяці Васіля Быкава, вырашылі ўшанаваць яго памяць стварэннем музея ў памішканні ветэранскай арганізацыі. Адразу ж і пачалі збор экспанатаў, звязаных з жыццём і творчасцю пісьменніка. На нашы просьбы-абвесткі адгукнуліся многія людзі, якія асабіста ведалі пісьменніка, сустракаліся з ім. Яго былі сябры і калегі па піры Волга Патава, Данута Бяцель, Апанас Цыхун аквіравалі музею свае ўспаміны, фатаграф Аркадз Пераход — фатаграфіі Васіля Быкава на Гродзеншчыне ў 50—70-я гады мінулага веку. Асабліва неацэнна патрымукам аказалі нам сын пісьменніка Васіль Васільевіч і жонка Ірына Міхайлаўна, якія першымі прайшлі на дапамогу. Яны перадалі на захаванне каштоўныя рэзлівы, дакументы, кнігі, рукапісы, рабочыя бланкоты, працоўную кніжку і членскі білет Саюза пісьменнікаў

СССР, асабістыя рэчы Васіля Уладзіміравіча. Народная любоў да выбітнага сына Айчыны увабодзілася ў кожным прадмеце, які можна ўбачыць у музейнай экспазіцыі. Школьніца Тая Равава падарыла нам сярню сваю акарэльную іпастрасці да любімай кнігі "Альпійская балада", у стварэнне якой уклала ўсю душу і натхненне. Гродзенскі мастацкавал Юрась Маіцко зрабўў з металу цудоўную кампазіцыю "Бусел сімвал Беларусі". Яна ўвабале імкненне да волі і дабрыні, матывы, якімі пранізаны творы пісьменніка. Яго бюст работы гродзенскага скульптара Анаталія Салатыцкага добра ўпісаўся ў экспазіцыю музея, якая ўвесь час папаўняецца і выклікае цікакасць і хваляванне наведвальнікаў.

І як тут не хвалявацца, калі перад табой — пажоўкля ад часу машынапісна чарнавік славаўтага твора "Сотнікы" ші

паціцца пра наданне ўжо створанаму музею Музею Васіля Быкава статусу дзяржаўнага, аб яго пашырэнні, выдзелены належна памішкання. Больш за год таму за подпісам намесніка старшыні Гродзенскага гарвыканкама В.Лявонова мы атрымалі ліст з прабліскам надзеі. У ім гаварылася: "Пры фарміраванні новай праграмы "Славачына на 2006—2010 гады горадскім ісполнительным камітэтам і горадскім Саветам депутатво будет рассматривать вопрос о включении в данную программу музея В.Быкова и финансировании работ по его созданию".

А праз год — новая рэаліцыя з той жа шановаўнай устаноўы за тым жа подпісам — з вынікамі разгляду нашых зваротаў. Пасля прыемных слоў "Мы ценим Вашу общественную и гражданскую позицию. Ваш вклад в дело создания музея В.Быкова будет востребован молодежью, жителями и гостями

города Гродно" — ужо куды менш прыемныя. "Для этой цели", — гаворыцца далей у афіцыйным адказе з гарвыканкама, — материалы, собранные участниками Великой Отечественной войны общественной объединения о жизни и творчестве знаменитого земляка, могут быть переданы в историко-археологический музей, где будет создаваться соответствующая экспозиция". Ну што тут скажам? Дзятчына, канечне, за прапановай, але набрад ці можна лічыць слухнянай. Адрывіцца багатыя матэрыялы, звязаныя з імем народнага пісьменніка, Прарока нашы, нашага вялікага і неспартнага сучасніка, у археалагічны музей як знаходку з мезалітскай эры? Паэубаўце, калі ласка, славаўтага сучайнінкі такога гонару. Ён жа — жывы, трапяткі, блізка, наш настанік і папчелнік на шляху ў будучыню, а не, прабабце, нейкі "карысны выкапаче".

Разумею, у "стабільнай і квітнеючай" дзяржавы на Быкава няма грошай. Там больш узраевае заключная частка афіцыйнага адказа: "Вам известно, что Указ президента Республики Беларусь от 01.07.2005 г. №300 "О предоставлении и использовании безвозмездной (спонсорской) помощи" утворюючій использование спонсорской помощи. В целях исполнения необходимых требований юридических и физических лиц об оказании им безвозмездной (спонсорской) помощи и пресечения иных злоупотреблений в данной сфере, государство взяло под собственный контроль данную сферу отношений. Спонсорская помощь, в частности, на мероприятия, связанные в Вашем обращении, к сожалению, не предусмотрена".

Мікалай МЕЛЬНІКАЎ, старшыня савета Гродзенскай гаралскога арганізацыі "Грамадскае аб'яднанне ветэранаў вайны, працы і Узброеных сіл".

Президент Туркмении отказал оппозиционерам в амнистии

Президент Туркмении Гурбангулы Бердымухамедов отказал в прошениях о пересмотре уголовных дел, смягчении режима содержания или помиловании, на правленных на его имя родственниками 55 заключенных. Как сообщает DW-WORLD, речь идет о бывших госчиновниках, представителях оппозиции, в частности, о тех, кто был осужден по делу о покушении на Туркменбаши в 2002 году.

Сообщения о том, что властями Туркмении готовится амнистия, появились в конце 2006 года. В Республике была даже создана президентская комиссия по деятельности правоохранительных органов, и, как утверждал источник в аппарате президента, родственникам ряда заключенных было предложено составить прошения и подробно изложить аргументы, говорящие в пользу амнистии. В итоге в эту комиссию, а

также непосредственно в Национальный совет поступили прошения от членов семей более чем 55 заключенных. К некоторым прошениям прилагались документы, свидетельствующие о крайне тяжелом состоянии здоровья просителей, о болезнях и телесных повреждениях, полученных за время отбывания наказания. В результате часть просителей уже получила отказы, а президент Бердымухамедов дал указание не торо-

питься с пересмотром дел политических заключенных и других видных узников. Как сообщил источник в силовых структурах Туркмении, комиссия по деятельности правоохранительных органов будет существовать и дальше, но сверху поступил ясный указ: вопросы помилования политических заключенных и иных бывших высокопоставленных лиц будет решать лично президент.

Бирма. На рынок.

Фестиваль цветения вишни

Приход весны жители Вашингтона уже более 70 лет отмечают фестивалем цветения вишни. Праздничные мероприятия проводятся в честь дарения мэром японской столицы в 1912 году Вашингтону трех тысяч вишневых деревьев в знак дружбы между народами, сообщил РИА Новости представитель оргкомитета фестиваля.

27 марта 1912 года первая леди США Хелен Тафт и жена посла Японии в Вашингтоне Чинда посадили первые две вишни на северном берегу реки Потомак в западном парке Потомак. Традиция же отмечать это событие была положена в 1935 году, а в 1994 году время проведения фестиваля было увеличено до двух недель.

Первая половина апреля в Вашингтоне — время бурного цветения вишен, город утопает в белых и розовых цветах. В 1965 году США получили 3,8 тысячи вишневых деревьев, организацией их посадки на этот раз занималась первая леди Берд Джонсон. Одним из последних мероприятий в 95-летней истории

вишен стало событие осени 1999 года, когда на берегу Приливнового Бассейна были посажены черенки вишни, которая растет в японской провинции Гифу и возраст которой, как принято считать, 1,5 тысячи лет.

Первая половина апреля в Вашингтоне — время бурного цветения вишен, город утопает в белых и розовых цветах. Фестиваль продлится до 15 апреля, его главные события — фейерверк и два парада, которые пройдут 14 апреля: один из них устраивает авиаперевозчик Southwest Airlines, а другой является японским уличным фестивалем «Сакура Матцури». В рамках фестиваля пройдут также концерты, конкурсы и выставки.

МЫСЛИ

Пагубность «особого пути»

В своем анализе истории Германии профессор Винклер описывает последние 200 лет как «долгий путь на Запад». Лишь после тотального поражения в 1945 году Германия окончательно приняла западную политическую культуру.

Хотя Германия во времена Бисмарка явно перенимала западную модель экономического развития, в стране продолжала действовать прусская традиция революций сверху, которая отвергала парламентаризм и демократию. Порочная идея об «особом немецком пути» коренилась в наследии «Священной римской империи», в мифе о том, что наднациональная империя обладает более весомой моральной легитимацией, чем национальное государство.

Несмотря на все различия в истории Германии и России

просматривается поразительное сходство как с историографией, так и с современной дискуссией в России. Там, как некогда в Германии, наблюдается упорное стремление видеть прошлое и будущее страны в отрыве от Европы.

В общественной дискуссии в России в качестве альтернативы Западу, то есть Европе, зачастую выдвигается «Евразия», как особый путь. Но «Евразия» — это не что иное, как Советский Союз, а его больше нет. Традиционная концепция «Евразии» построена на главенствующей роли России как в Европе, так и в Азии. Так оно и было, пока определяющим фактором было число ядерных боеголовок. Но жизнеспособна ли эта конструкция, когда мерилом становится мощь и гибкость экономики?

Элита самоуверенна и гордится тем, что снова вышла на мировую арену. И в то же самое время она занимает закосневшую оборонительную позицию. Зачастую у нее нет ни способности, ни даже желания разумно договориться с соседями и партнерами. Конечно, аналогия с немецкой историей хромает. Но ее стоит держать в уме как пример пагубности «особого пути». Трудно себе представить этот особый или «третий путь». Во всяком случае народы Центральной и Восточной Европы проголосовали против него ногами.

Из статьи посла Финляндии в Германии Рене Нибберг в немецкой газете «Хандельсблатт».

Заметим, что и в Беларуси много говорят о своей особой модели развития.

Рознагалосці вакол Мытнага саюза

Расія адвергла прапановы Беларусі на некаторых пытаннях стварэння Мытнага саюза ў межах ЕўрАзЭС.

Як паведамляюць расійскія СМІ, у Казані на пасяджэнні савета па фінансава-эканамічнай палітыцы дзяржаў — членаў ЕўрАзЭС беларускія прадстаўнікі прапанавалі казахскаму і расійскаму бакам замацаваць у нормах Мытнага саюза, які ствараецца, права «недзяскрымнага даступу да тавараў, што вырабляюцца і рэалізуюцца суб'ектамі натуральных манопалі, і роўнасці на гэтых таварах». Аднак Расія выступіла супраць гэтай прапановы, а Казахстан не падтрымаў ніводна з бакоў. Таксама Беларусь запатрабавала ўвесці норму, якая забараняла б членам адзінай мытнай

прасторы мяняць стаўкі вывазных пошлін у дачыненні да трэціх краін у аднабаковым парадку. Расія ў сваю чаргу не падтрымала беларускія прапановы, бо «ывазныя мытныя пошліны адгрываюць спецыфічную ролю ў сістэме знешнегандлёвага рэгулявання Расіі». «Напрыклад, вывазныя мытныя пошліны на энерганосныя адначасова выконваюць функцыю прыроднай рэнтгі, а на неапрацаваную драўніну — рэгулятара для эфектыўнага выкарыстання лясных рэсурсаў» — заявіў расійскі бок.

Прос-служба сакратарыята інтэграцыі казначэйства ЕўрАзЭС супольнасці са спасылкай на генеральнага сакратара ЕўрАзЭС Рыгора Рапота падверзла, што «ўнутры ЕўрАзЭС задоўваюцца пры-

чыповыя рознагалосці па падрыхтоўцы дакументаў для стварэння Мытнага саюза».

Р.Рапота нагадаў, што летась прэзідэнты краін, што ўваходзяць у ЕўрАзЭС, даручылі да 1 студзеня 2007 года падрыхтаваць пакет дакументаў, неабходных для фарміравання Мытнага саюза. Паводле слоў Р.Рапота, ужо праведзены параўнальны аналіз мытнага заканадаўства і тарыфных пазіцый, падрыхтаваны 24 праекты міжнародных дагаворна-прававых актаў. Праекты былі гатовы да 1 студзеня 2007 года, але ўзгоднены з іх толькі 15. «Працягваецца ўзгодненне яшчэ дзвеці дакументаў, па васьмі з якіх ёсць некалькі прычыповаў рознагалосці», — сказаў Р.Рапота.

Марына НОСАВА.

СЛЫШАЛИ?

В Португалии открылась крупнейшая солнечная электростанция

Крупнейшая в мире солнечная электростанция мощностью 11 мегаватт начала работать в городе Серпа на юге Португалии, сообщает агентство «Рейтер». Производимое ею электричество обеспечит энергией до 8 тысяч домов. Проект создан компанией Renewable Energy, подразделением General Electric.

Световую энергию превращают в электричество 52 тысячи поворачивающихся вслед за вращением Земли солнечных батарей, закрепленных на высоте около двух метров над землей на площади около 60 гектаров.

В Германии построена солнечная электростанция, которая больше по своим масштабам, но в Португалии больше солнца, а сама станция является технологически более совершенной. Стоимость проекта — 75 миллионов долларов.

107 жен

В Индонезии арестован 74-летний мужчина, избивший одну из своих 107 жен, сообщает АРР.

По информации агентства, Абдурахман истязал свою вторую жену Тарию, потому что подозревал, что она ему неверна, причем делал он это на глазах у других живущих с ним жен. Он был арестован после того, как его жена обратилась за помощью к полиции на острове Ява.

В Индонезии многоженство широко распространено. Исламская религия позволяет иметь одновременно до четырех жен. Из 107 супруг Абдурахмана лишь четыре до сих пор живут вместе с ним. По информации газеты, у него также более 40 детей и «бесчисленные внуки».

Лучший город мира

Швейцарский Цюрих шестой год подряд признается «лучшим городом мира для жизни и работы». Рейтинг определило консалтинговое агентство «Мерсер-хьюман ригорс» на основании изучения условий проживания в 215 городах мира.

Учитывались прежде всего политические и экономические аспекты, состояние экологии, уровень безопасности, медицинского обслуживания и образования, инфраструктуры коммунальных служб и общественного транспорта. «Цель исследования — определить лучших и дать остальным ориентиры развития для оптимальной организации жизни людей в условиях урбанизации», — отметил представитель «Мерсер».

За Цюрихом, по мнению агентства, идет Женева. В пятерке лидеров — канадский Ванкувер, Вена и новозеландский Окленд. Замыкает список Багдад.

В этом году агентство «Мерсер» впервые составило отдельный рейтинг городов по уровню санитарии и гигиены. На первое место по этим показателям вышел канадский Калгари, замыкает список Баку, отстает ИТАР-ТАСС. Москва «удостоилась» 201-го места.

За водой.

ФОТОВЗГЛЯД

Спецслужбы охраняют здание Центральной избирательной комиссии в Киеве в связи с политическим кризисом.

Патриарх Иерусалима Теофило III благословил паломников-христиан у Храма Гроба Господня.

В честь Пасхи в магазинах Британии продаются праздничные костюмы для домашних животных.

ИХ НРАВЫ

Лесбийские игры в гаремах и мусульманских семьях

28 марта в Хайфе состоялась первая конференция арабов нетрадиционной сексуальной ориентации. Организация «Асват — палестинские лесбиянки», основанная пять лет назад, попала под шквал критики сразу после того, как объявила о столь необычном для Ближнего Востока мероприятии. «Асват» объединяет всего 85 женщин, большинство из которых — мусульманки, проживающие в Палестинской автономии.

Разумеется, открыто заявить о своих сексуальных пристрастиях может лишь ничтожный процент арабов. Истинные отношения между женщинами («сиках») в исламе считаются большим грехом, «зина» (арабское слово «зина» означает прелюбодеяние или внебрачную связь. Прим. ред.). В разных мусульманских странах лесбиянок ждут различные наказания, от общественного осуждения до публичного избияния плетями и даже смертной казни.

Палестинская автономия

Действующий на сайте is-lamweb.net «Фатва-центр» под руководством доктора Абдаллы аль-Факиха еженедельно публикует новые религиозные указы, возникающие в качестве ответов на вопросы посетителей. Палестинцы ищут в виртуальном наставничестве в житейских и любовных делах. Главное достоинство «Фатва-центра» — анонимность. Время от времени сюда обращаются родители, обеспокоенные проявлением лесбийских наклонностей у своих дочерей, а также «доброжелатели», одержимые стремлением направить на путь истинный заблудших палестинок. Сами «объекты заботы» никаких вопросов доктору аль-Факиху не задают.

Вопрос: «Дочь женщины, принявшей ислам в 35 лет и вышедшей замуж за мусульманина, в 18 лет покинула дом для того, чтобы жить вместе со своей подругой-лесбиянкой. Несчастная мать, предьявив-

шая дочери ультиматум — или остаться дома и твердо следовать законам ислама, или немедленно уйти, страдает от того, что не знает, как строить дальнейшие отношения с дочерью. Девочка все еще является мусульманкой, хотя, конечно, окружена плохими людьми». Ответ: «Нет сомнения в том, что лесбийские отношения, в которые вовлечена ваша дочь, являются большим грехом и наносят огромный ущерб религиозному чувству и чести девушки. Однако пойдя к этому делу с мудростью. Следуйте так, чтобы она доверилась вам. Попробуйте найти набожных девочек ее возраста, которые будут дружить с ней. Не позволяйте ей гулять одной — только с ее набожными подругами или в сопровождении «махрама» (родственника, не достигшего брачного возраста). Пусть она слушает лекции имамов, записанные на кассеты. Найдите ей набожного мужа, который поможет вашей дочери сохранять целомудрие».

Саудовская Аравия

Официальные представители министерства образования Саудовской Аравии отмечают увеличение числа «лесбийских романов», возникающих между молодыми девушками, студентками колледжей и ученицами высших школ. Однако несмотря на то, что две целующиеся девушки, с точки зрения ислама, являются собой «отравительное зрелище, противоречащее религиозным и культурным традициям королевства»,

подходят к парочкам с увещеваниями. Иранские лесбиянки искренне полагают, что их положение в стране лучше, чем в других странах, где ожидается смертная казнь за открыто проявляемые сексуальные наклонности. Проблемы лесбиянок в Иране официально не существует, так же, как нет, например, подпольных клубов для женщин (в отличие от гей-клубов). По признанию женщины по имени Нилуфар, которой удалось не только бежать из Ирана в США, но и открыто выступить за права представительниц сексуальных меньшинств, оставшихся на родине, деньги и связи помогают многим оградить свою сексуальную свободу от вмешательства полиции.

Иран

По словам социального работника высшей школы в Ахве Латифы Салех, процитированной саудовской газетой на английском языке ArabNews, только за последние время она наблюдала не менее 10 случаев возникновения лесбийских пар. Большинство из них ограничивало свои интимные отношения пошелухами и объятиями, однако социальный работник всерьез беспокоится тем, что девушки, обделенные заботой и любовью в родной семье, могут стать «сексуальными извращенками». По мнению Латифы Салех, педагогам следует работать над решением этой проблемы, проводить беседы с девочками и их родителями. Если разговоры потерпят фиаско — девушки должны пройти особое лечение, чтобы уберечь от греха.

Среди примеров, возмущивших общественность школы в Ахве: Н. молодая мусульманская жена, находившаяся на седьмом месяце беременности и не оставшаяся попыткой найти себе любовницу среди учениц колледжа; Нура, впадшая в истерику по поводу того, что предстоящие каникулы разлучат ее с любимой подругой Рим на неделю. Девочки, которые дарят друг другу подарки и обнимаются на переменах, стали здесь обыденным явлением, не вызывающим ничего, кроме хмурых взглядов соучениц и преподавателей. Набожные подруги иногда

подходят к парочкам с увещеваниями.

Иранские лесбиянки искренне полагают, что их положение в стране лучше, чем в других странах, где ожидается смертная казнь за открыто проявляемые сексуальные наклонности. Проблемы лесбиянок в Иране официально не существует, так же, как нет, например, подпольных клубов для женщин (в отличие от гей-клубов).

По признанию женщины по имени Нилуфар, которой удалось не только бежать из Ирана в США, но и открыто выступить за права представительниц сексуальных меньшинств, оставшихся на родине, деньги и связи помогают многим оградить свою сексуальную свободу от вмешательства полиции.

Однако сама Нилуфар, даже будучи в Америке, не осмелилась назвать свое настоящее имя; так поступают, опасаясь преследований, и другие лесбиянки, оказавшиеся волею судеб за пределами Ирана. В обществе Нотам, которое существует уже 10 лет и объединяет иранских геев, лесбиянок, бисексуалов и транссексуалов, всего 12 человек.

Ливан

Доказательством лояльного отношения правительства Ливана к представителям сексуальных меньшинств мог бы служить факт существования правозащитной организации «Хелем»

(«Мечта»), основанной в 2004 году. Однако на деятельность ассоциации по защите прав геев и лесбиянок, транссексуалов и трансгендеров наложен официальный запрет.

В начале лета прошлого года в ливанских СМІ появились публикации о том, что премьер-министр Ливана Фуад Сنيора намерен детализовать «Хелем». Однако вскоре после этих публикаций «Хизбалла» организовала столь мощную кампанию протеста, что министр внутренних дел Ливана Ахмад Фатфат был вынужден выступить с официальным опровержением «слухов» о легитимации сексменьшинств.

В настоящее время деятельность правозащитников ограничена решением весьма конкретных проблем: еженедельно к ним обращаются лесбиянки и геи, чьи права ущемлены из-за их сексуальной ориентации. «Хелем» предоставляет «пораженцам» услуги адвокатов и психологов. В 2006 году при ассоциации была открыта специальная «женская группа», призванная объединить ливанских лесбиянок.

Из истории вопроса

По мнению многих историков и сексологов, ислам, допускающий многоженство, как никакая другая религия способствует сексуальным отношениям между женщинами. Из литературы XIX—XX веков известно множество описаний лесбийских игр в восточных гаремах.

Жизнь в гаремах, где соби-

рались порой сотни женщин, отнюдь не была раем. Их многочисленные обитательницы, которые делились на разные категории (жены, наложницы, невольницы), плели бесконечные интриги. Сексуальные потребности женщин чаще всего не удовлетворялись. Муж, как правило, выделял одну из жен. С годами он старел, и его сексуальная активность снижалась. Женщины лишались брачных связей. У одних это приводило к неврозам, апатии, свирливости, патологической ревности. Другие превращались в лесбиянок.

Современный мусульманин может иметь до четырех жен. Для многих обеспеченных мужчин красивые жены — вопрос престижа. Но материально обеспечить такое количество жен мусульманин может, только достигнув определенного уровня благосостояния, что требует немалого времени. Порой молодые женщины вынуждены проживать вместе, будучи женами престарелого мужчины, что провоцирует лесбийские отношения.

Тема лесбийской любви в мусульманской семье — под абсолютным запретом в исламе. Практически никаких реальных свидетельств по этому поводу не публиковалось. Следует учитывать, что подобные отношения — не только нарушение религиозных табу, но и болезненный удар по самолюбию мужчины, который может жестоко наказать своих жен.

Евгений СУЛЫГА, собственный корреспондент «Народной воли» в Лондоне.

ЧУЛІ?

Дарагая зямелька

Як паведамліў начальнік упраўлення ўліку зямель і азонкі нерухомасці Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Аляксандр Далжанкоў, зараз ідзе перацэнка кошту беларускіх зямель.

Ён значыць, што наяўныя нарматыўныя цэны, якія былі ўведзены ў 2003 годзе, сёння не адлюстроўваюць сапраўднага кошту на зямлю, што склаўся на рынку. Напрыклад, нарматыўны кошт 0,01 га зямлі ў Мінску складаў 210 долараў ЗША, тады як рыначны — ад 1 да 7 тыс. долараў ЗША.

Таму Дзяржкаммаёмасць прапанавала замест нарматыўных цэн на зямельныя ўчасткі перайсці на кадастравы кошт. Паводле слоў А.Далжанкова, Нацыянальнае кадастравае агенства ішпер праводзіць перацэнку кошту зямлі. Кошт зямельных участкаў будзе дыферэнцыраваны на адзначаныя зоны і ў залежнасці ад мэты выкарыстання.

Так, у цэнтрах вялікіх гарадоў ён павялічыцца ў параўнанні з існуючым нарматыўным коштам, а ў сельскай мясцовасці — наадварот зменшыцца.

Наталля КАРОТКАЯ.

БУДЗЬЦЕ ГАТОВЫ

Амністыі тым, хто самавольна зрабіў перапланіроўку, не будзе

Наадварот, штрафы павялічыліся

Неяк "Народная воля" пісала, што нават дэпутаты абураліся, наколькі цяжка ў нашай краіне дабіцца дазволу на перапланіроўку кватэры. Ціла нават размова, каб адмяніць штрафы для тых, хто, пільнуўшы на афіцыйныя структуры, перанёс у сваіх кватэрах дзверы ці вокны, ці зрабіў яшчэ нешта малазначнае. Але ці прынята адпаведнае рашэнне?

На жаль, ніякай "амністыі" ў гэтым сэнсе не прадавіцца. Наадварот, штрафы за самавольную перапланіроўку значна павялічыліся.

За парушэнне правілаў карыстання жылымі памяшканнямі і самавольную перапланіроўку фізічнай асобе ў адпаведнасці з новым Алміністрацыйным кодэксам патражаецца штраф ад 10 да 30 базавых (ад 310.000 рублёў да 930.000) велічынь. А калі перапланіроўка зроблена так, што парушана нешта сур'ёзнае, то штраф складале ўжо ад 30 да 50 (ад 930.000 рублёў да 1 мільёна 550 тысяч) базавых велічынь.

Раней максімальны штраф за самавольную перапланіроўку дасягаў трох базавых велічынь. Такім чынам, пакаранне павялічылася ў 16,5 раза.

Дарчы, перапланіроўкай ад 3 агульнага ўстаноўка ці замена вокнаў ці дзвярэй (калі вокны не выходзяць на пра-

спекты), унітазаў, ванн (без пераабсталявання), электрапіл.

Можна пераносіць разеткі, але гэта мусіць рабіць ці супрацоўнікі ЖЭСа, ці людзі, у якіх ёсць на гэта ліцэнзія. Дазваляецца ўстаноўка вентыляцыйных прыбораў і падвешаных ці нацяжных століў, усталяванне і дэмантаж стацыянарных шкафаў і антрэсоляў.

Сяргей КАВАЛЕЎСКІ.

СИТУАЦИЯ

Шок от «Райгаза»

Почему тарифы на услуги газовиков отпугивают потребителей?

Газовики РПУ "Каменец-райгаз" за перестановку газового котла выставили счет на "неподъемную" для преподавателя школы сумму в 608 тысяч рублей. Она шокировала Галину Городничу и ее мужа, проживающих в городе Высокое Каменецкого района Брестской области.

семейного бюджета в 621 тысячу рублей!

Когда стали разбираться, выяснилось, что мастера своего дела произвели демонтаж котла, установили его в новом месте (но в том же помещении), проложили два трубопровода разного диаметра общей длиной 23,4 метра, произвели так называемую "обвязку" котла и его испытание. К качеству материалов и срокам работ у супругов претензий нет. Но оплата, как им кажется, безбазисная.

Оказалось, что сама работа и стоимость материалов потянули только одну треть от общей суммы платежа, или 194,3 тысячи рублей. А две трети ее составили накладные и непредвиденные расходы (152 тысячи), плановые накопления (151,7 тысячи), отчисления в фонд перепроизводства — 30% (без указания суммы, на верное, чтобы лишней раз душно не травмировать заказчика), отчисления в инновационный фонд и даже в фонд развития строительной науки...

Учитывая, что зарплата учителя средней школы не акти какая, она, познорив в "Каменецрайгаз", поинтересовалась, нельзя ли проплатить солидную сумму за два раза, то есть за два месяца. Ей ответили, что за два раза можно, но только в течение одного месяца. Затянув пояс, законопослушный клиент перечислил райгазу всю сумму сразу, а местное отделение "Беларусбанка" взяло за услуги два процента от суммы платежа. Итого: перестановка газового котла вылилась для

Главный инженер РПУ "Каменецрайгаз" Валентин Лобко пояснил ситуацию так: "Искривление раздельно озвученности клиента. Но в акте выполненных работ — стандартный набор платежей. Такова его специализированная форма. Такой порядок расчета с потребителем уже действовал на "Брестоблгазе", исходя из методики расчета. А что касается расценок платежей на два месяца, то неоплаченная в течение месяца сумма попадает в просроченную задолженность, за что с нас снимают премию".

Короче, виноваты методика и порядок расчетов, а не работники райгаза. Вот такой, в общем, совсем не райский, а отпугивающий вариант предложения частным клиентам газовики. Он невольно гонит

людей в теневой бизнес, где "подпольный" газовых дел мастер может сделать такие же работы, а возьмет в два раза дешевле. И ни копейки не только в инновационный фонд, но даже в премияльный.

В свою очередь помощник генерального директора вышеупомянутого УП "Брестоблгаз" Михаил Омельчук, проработавший в системе газового хозяйства четыре десятка лет, прокомментировал ситуацию следующим образом: "От этих накруток райгазы в целом облезают, все предприятия облезают плано-убыточные. Наши услуги населению, которые составляют в объеме реализации одну пятую часть, не приносят прибыли, а дают одни расходы. Хотя тарифы для частных немого повысились. Расценки нам определяет Министерство энер-

гетики, налоги и платежи — Комитет по налогам и сборам республики".

Ну что сказать про всю эту катавасию? В конце концов методу расчетов населения за услуги газовиков составляли не бездумные роботы-автоматы, а чиновники из определенных ведомств и министерств. Выходит, именно они поставили все облезы и райгазы республики в незавидное перед населением положение. Тина буфера между народом и аппаратом управления, поэтому и все "шпишки" достаются низовым хозяйственным звеньям на местах. А кому ж тогда пироги да пышки? Значит, тем облезаем и надо поднимать в "верхах" назревший вопрос: как работать, чтобы не быть крайними и не обидать людей, как липку...

Александр КОВАЛЬЧУК.

КОММУНАЛКА

Як стаць «залатым»?

Калі раней у школах была 5-бальная сістэма адзнак, усе добра разумелі, хто можа стаць залатым ці сярэбраным медалістам. А каму зараз выдаюцца медалі?

Ларыса Баркоўская, г.Гомель.

Як паведамліла намеснік начальніка упраўлення агульнай сярэдняй адукацыі Мінадукацыі краіны Валентіна Маеўская, прэзідэнты на "золата" павінны мець пасведчанне аб агульнай сярэдняй адукацыі з адзнакай і ўзорныя паводзіны. А ў 10-м і 11-м класах галавы і экзаменацыйныя адзнакі гэтых вучняў павінны быць не проста добрымі, а толькі "дзевяць" і "дзясцэць". Праўда, дапускаецца адзнака, ніжэй за дзевяцьку, напрыклад, па фізікультурцы.

Сярэбраную медаль атрымаюць тыя, у каго за 10-ы і 11-ы класы ёсць адна-дзве азонкі, ніжэй за дзевяцьку.

Дарчы, у гэтым годзе ўжо падрыхтавана 1300 залатых і сярэбраных медалёў. У той жа час у значнай частцы школ настайнікі наогул не ставяць такіх азнак, як "дзевяць" і "дзясцэць", бо лічацца, што гэта азнака для ўзроўню ведаў, вышэйшага за школьную праграму.

Лілія ВОРАНАВА.

«Альтернативные» дрова

не по карману желающим помочь государству

Брестчанка Людмила Шедрова близко к сердцу восприняла призыв А.Лукашенко переходить на местные и альтернативные виды топлива. Как и "напряженку" с российским газом и особенно повышение цен на него. Решила она сэкономить на газе, которая обогреться ее индивидуальный дом на Гравеке.

Благо, что в доме том остались неразбуренными две печки, которые можно топить и дровами, и углем, и торфом. А в Бресте полным ходом шел и идет сбор старых и аварийных деревьев, которых аварию. К примеру, по данным ревизии финансово-хозяйственной деятельности городского ЖРЭУ, за три последних года на улицах, пустырях, в скверах было спилено 3695 деревьев. Одних только веток от "великой валки" вывезли на полигон 4649 кубометров! Вот где дров! Правда, в ЖРЭУ все это считается древесными отходами.

Попыталась она как-то раз договориться с пыльщиками-вальщиками, что работали недалеко, насчет пары кубометров тех чурок-болванок. Не за просто так, конечно. Куда там! "Ни-ни", - ответили хлопцы, — у нашего мастера каждая чурка на учете — все должны славиться на склад".

А сколько сухостоя и других деревьев можно наполнить в лесу? Наверное, все лесхозы первополняют планы по заготовке дров.

Обратилась Людмила Борисовна в Брестский гортопбел. Ну, естественно, у нее топливной книжки нет: ее не выдают, у кого в дом газ проведен. Но в просьбе продать дрова и уголь не отказали. "Платите, пожалуйста, — говорит, — 52 тысячи рублей за один складометр пиленых и колотых дров или 185 тысяч рублей — за тонну угля. Мы их вам погрузим и домой привезем".

Хозяйка прикинула, что тем одним складометром она и месяца не продержится, а газом на ту сумму запросто, еще и останется.

Короче, цены для таких, как она, вышши в два раза больше, чем для тех, у кого в доме газ нет, а только печка или отопительный котел, работающий на твердом топливе. А какая разница между соседями по улице, у кого одинаковые по площади домовладения, но разные системы отопления? И тому и другому количество тепла для обогрева помещений. Но почему тогда для одного цены на топливо в два раза выше?

А в гортопбелке отвечают: "Такой преискуртант не мы при-

думали. Подразумевается, что раз у человека есть газ, то ему дрова или уголь не нужны".

Интересно построено по топовому Валентин Хвельнич объяснил, что "ножницы" в ценах — не из-за того, что дров не хватает. Их на складе сколько хочешь. И с доставкой их из лесу нет проблем: три года назад заимели даже свой лесовоз.

Дело в том, что топливо продается по разным ценам: фиксированным и свободным. Попросту — по низким и высоким. Фиксированные цены на дрова, уголь, брикет определены решением облисполкома №640 от 18.09.2006 года, согласно указу президента №285 от 19.05.1999 года "О некоторых мерах по стабилизации цен".

К примеру, один складометр дров длиной 1—2 метра стоит для населения 7—7,5 тысячи рублей, но без колки, погрузки и доставки на дом. А для домовладельцев, имеющих газ, тот же складометр обойдется в 4—5 раз больше, то есть в 30—35 тысяч рублей. Почему? Потому что фиксированные цены дотируются государством. При свободных ценах дрова и уголь продаются по фактической себестоимости (8%) для Брестского гортопбела. Вместе с услугами набегает 52 тысячи на

один складометр и 185 тысяч рублей — на тонну угля.

Короче, наша отопительная система построена по старинке — по тем безработным временам, когда дешевой газа было навалом, а о дровах думали только "печники". На это пока и настроены руководящие циркуляры и решения местных властей. К примеру, сентябрьское решение облисполкома 2006 года о фиксированных розничных ценах на топливо делалось под указ президента №285 семилетней давности. Тогда никакой "напряженки" с российским газом не было и в помине. А сейчас...

Александр КОВАЛЬЧУК, житель г.Бреста.

ДИАГНОЗ

Кладбище профессора Ж.

Три года назад в день медицинского работника Тамара Антоновна Лебедево писала жалобу в областное управление здравоохранения г.Гродно. Писала о том, что в областной больнице г.Гродно в результате непрофессионально проведенной операции по удалению желчного пузыря погиб ее ядья. По факту жалобы работала комиссия, которая пришла к выводу, что, "к большому сожалению, цель трагических случайностей, ставших причиной летального исхода в лечении, не смогли прервать лечащие врачи. Управление здравоохранения приносит Вам искреннее соболезнование по поводу случившегося".

К Тамаре Антоновне приехал главный хирург области, который объяснил женщине, что разбирательство ничего не даст, потому что, по чистой случайности, профессор Ж. оперировал ее ядью, на несколько лет уехал работать в Африку. Да, признавал он, во время операции был неудачно удален желчный проток, и желчь пошла в брюшную полость. Как результат — воспаление брюшины и повторные операции. Но умер-то Александр Александрович не от этого: причиной смерти стали инфаркт миокарда и острая почечная недостаточность. Которые, по мнению медицинских чиновников, случайно возникли после того, как нал больным неудачно потрудились хирурги.

Прошло три года. И Тамара Лебедево — тоже случайно — узнала, что Ж. вернулся в Беларусь. И вновь работает, вновь оперирует. На этот раз женщина уже не ждала соболезнований от облздрав и написала генеральному прокурору: "Я до сих пор считаю убицей человека, незаконно продававшегося по служебной лестнице, проводившего эксперименты на живом материале. Безразличие, жестокость, граничащие с переоценкой своих способностей и возможностью и непродуманными действиями, принесши нашей семье большое горе и муки... Убедительно прошу Вас оказать содействие в разбирательстве этой смерти и наказать виновных".

Практически в это же время на имя генерального прокурора Петра Миклашевца поступило еще одно заявление по факту смерти в январе этого года 62-летней больной П. Та же больница, тот же профессор Ж., та же операция по удалению желчного пузыря с камнями, такое же горе родственников. "С моей точки зрения, на моей жене профессор Ж. просто в очередной раз провел эксперимент. Чему он может учить студентов?" — написал генпрокурору муж умершей женщины.

Возмущение родных понятно. Крепкие, относительно здоровые люди, которые на своих ногах пришли к врачам на хорошо отработанным, с успехом выполняющимся даже в районных больницах операции, вдруг оказываются... в море. После операции возникли такие жуткие осложнения, которых просто не может быть, если операция выполнена со всеми требованиями технологии и в соответствии с показаниями. Случайности ли это?

Больную П. оперировали 26 сентября прошлого года. Несмотря на то, что были противопоказания (так называемая механическая желтуха), профессор Ж. решил делать лапароскопическую холецистэктомию (метод, когда брюшную полость не вскрывают, а делают в животе маленькие отверстия, через которые удаляют желчный пузырь). Операция длилась четыре с половиной часа. Для подобных операций это очень много, надо пони-

мать, осложнения возникли уже во время первого оперативного вмешательства. 4 октября возникла необходимость во второй операции, поскольку развились внутренние кровотечения, которые не прекратилось. Вскрыли брюшную полость. Зашили. Источник кровотечения не нашли. И через три часа большой понадобилась третья операция. Наконец кровотечение было остановлено. Интересно, что все эти операции проводились одним человеком — как вы помнили, профессором Ж., хотя существует специальный приказ Минздрава, который запрещает подобную практику и однозначно указывает, что в случае осложненной повторной оперативного вмешательства должно производиться другим хирургом. Сделано это именно для того, чтобы у врача не было возможности утаить собственные ошибки.

И все-таки та, первая лапароскопия, оказалась роковой. "Слепой метод", он и есть слепой. В ходе первой операции была повреждена стенка двенадцатиперстной кишки. В результате открылся высокий кишечный свищ (высокий — значит близко к желудку, он более опасен), в рану начало выделиться кишечное содержимое. И это осложнение было выявлено слишком поздно. "Нас Вас оккупировали в разбирательстве этой смерти и наказать виновных".

Уже после праздников семья П. добилась, чтобы больную направили на лечение в другую больницу, в г. Минск. Здесь ее в очередной раз прооперировали. В брюшной полости обнаружили огромный гнойник, хотя в Гродно утверждали, что "в животе все чисто". И все-таки организм не выдержал, через шесть дней после последней операции, 17 января нынешнего года, женщина умерла. Как показало вскрытие — от мочекаменной болезни...

Облздравотдел в очередной раз готов признать в ситуации цепь случайностей и принести свои соболезнования. Но в настоящее время в произошедшем разбирается прокуратура. Ходил на беседу профессор Ж., который назвал все обвинения в своей адрес клеветой. Встретился с прокурором лично и этим самым принести пользу государству. А сколько таких желающих и разочарованных осталось по городам и весям Брестчины? Эта часть населения при всем желании отрезана административными мерами от участия во всенародной борьбе за переход на альтернативные виды топлива. Их просто лишили права горячо поддержать призывы А.Лукашенко. Вот и попорбуй сэкономить на голубом топливе, то бишь российском газе!

Специалисты, к которым мы обратились за консультацией, говорят, что операция была выполнена неадекватно имевшейся патологии, операция надо было выполнить открытым методом с рентгенологическим обследованием желчных путей прямо во время операции, по так называемому "золотому стандарту". Но даже они ссылаются на то, что не наглодали пациентку, не видели полной истории ее болезни, поэтому отказываются от упоминания своих имен в прессе.

Есть и другая причина для анонимности. Разбирательство в Гродно, в которых фигурирует фамилия профессора Ж., длится не один год. Врач неизменно выходит сухим из воды, хотя его деятельность изучала даже специальная комиссия Минздрава. В частности, изучались случаи, когда оперированных им больных выписывали из больницы как живых, но на самом деле к этому моменту они уже были мертвы либо безнадежны. По двум случаям факты подтвердились, по одному — подтвердились частично. И это не стало основанием для оргвыводов: правда, уволили доктора медицинских наук, профессора, который пожелал в высшее учебное заведение в Гродно, а профессора Ж. для того, чтобы он имел возможность избежать неприятных разбирательств и временно не светился в медицинских кругах, был предоставлен социальный отпуск сроком на полтора года(а, да плюс к нему еще текущий и не использованные отпуска (в это время локтор и работал в Африке). Вы когда-нибудь слышали о таком продолжительном отпуске? Вы знаете кого-либо, кто смог бы оформить подобное освобождение от работы? Минздрав подтвердил незаконность соответствующих приказов, временно освобожденных профессора Ж. от работы, но в оргвыводы всего лишь констатировал "нерациональность использования кадров". Обращает на себя внимание и то, что факту незаконного отпуска профессором было уделено куда большее внимание, чем жалобам на неправильное, ошибочное, губительное лечение. И это показательно, поскольку именно из-за такого подхода к проверке жалоб больных и их родственников проблема ходит по кругу. Чиновники от медицины пацками штампуя отписки со ссылкой на трагические случайности и высказывая якобы искренние соболезнования родным. Они старательно делают вид, что не видят, как из-за этого полустычества вырастают кладбища...

Лилия ВОРОНОВА.

Что год грядущий нам готовит?

Говорят, со следующего года начнет действовать новый закон "О среднем образовании", неужели грядет очередная школьная реформа?

Галина Юшкевич, Гродненский район.

Действительно, новый 2007—2008 учебный год станет первым годом, когда положения закона будут внедряться непосредственно на практике. Однако это не означает, что грядет школьная реформа. В соответствии с нормами нового закона, прием в школу будет проводиться не ранее чем с шести лет, а отметки дети будут получать только начиная с третьего класса. Согласно

закону, дети не должны сдавать никаких экзаменов (тесты, собеседования) при приеме в начальную школу, достаточно заявления родителей и медицинской карты. Однако отбор учащихся сохранится в школах художественно-эстетической и спортивной направленности. Есть и некоторые другие нововведения. В частности, одно из них касается максималь-

ной наполненности классов. Количество детей в одном классе не должно превышать 25 человек (не более 20 в начальной школе, гимназиях и лицеях). Хотя уже сейчас официальные лица говорят, что, возможно, в некоторых городах, областных и районных центрах данная норма будет вводиться постепенно.

Лилия ВОРОНОВА.

АСОБА

«Ты мне вясною прыснілася»,

або Незнаёмы паэт і ціхмяны беларус Міхась Шушкевіч

Дарагая рэдакцыя, дазваляе маленькую лірычную споведзь, хоць час цяпер, па-мойму, не падта лірычны. Але мы з мужам часта згадваем пару свайго юначага кахання, нашы сустрэчы на рачным беразе за вёскай і тую песню, што, здавалася, была напісана пра нас — і толькі для нас давай...

Спявалі яе знакамітыя "Песняры". І зараз, праз многі гады, як толькі пачую першыя ж словы

Летняя ночка купальня
Яснай растаяла знічкаю, —
дык адразу нешта зварухнецца ў душы, завівіць чыстым званам. Так, мы ўжо немалядыя — унучка хутка нявестай будзе, і цяжкія жыццёныя абмінулі, і рэчка дзіцяці перасохла з-за мелярацый-навывараў. А чароўнае песня праз дзесяцігоддзі з намі, не дае загаснуць іскрыны малодасці, дапамагае жыць. Хай нехта кажа, што час даўно змяніўся і такія песні ўжо не ў модзе, цяпер, маўляў, іншыя густы. Ды хай кожны слухае на джароўе што хоча. А мы з мужам — і, веру, яшчэ многія, многія не ачарсцевелы сэрадам людзі — назаўжды ўдзячны стваральнікам песнянага шэдэўра "Ты мне вясною прыснілася", якому наканаваўна доўга жыць.

Толькі вось, на жаль, не ведаю, чые ж вершы пакладзены на музыку? Імя сляйнага кампазітара Юрыя Семіяніка неж называлі ў радыёперадачы, а паэта чамусьці замоўчваюць. Ён што — засакрэчаны? Таму і пішу табе, "Народная воля", з надзеяй, што дапаможаш даведацца пра таленавітага чалавека, які здолеў дастаць з глыбіні сваёй душы і падарыць нам такія праніскнёныя, пяшчотныя словы.

З навагай —

Еўдакія Ціханаўна НАЗАРЭВІЧ,
настаўніца,
Гомельская вобласць.

На здымку з сямейнага архіва: летам на лецішчы. Тут, ці не праўда, Міхась Шушкевіч нечым нагадвае рашучага касінера?

Паважанае Еўдакія Ціханаўна, з задавальненнем адкрываем "сакрэт": аўтар верша згаданай Вамі песні — паэт Міхась Шушкевіч.

Яго імя і сапраўды мала каму вядома, несправядліва рэдка згадваецца пры выкананні нестарэжучага песняроўскага хіта. Прычына? Можна быць, звычайнае, бескултур'е выдучых радыёпраграм, а можа, празмерная сціпласць аўтара: ён не крыўдзіў на такую "добраўту". Не думаць жа, што віной — само прозвішча, аднолькавае з прозвішчам вядомага апальнага палітыка, і звязаныя з гэтым чыесы падзеі: ці не сваякі яны часам, гэтыя Шушкевічы, на ўсялякі выпадак лепш ад граку падалей...

Рэзалюцыя

Я сустрэлася са сваім былым аднакурснікам Міхасем Шушкевічам, кіруючыся прыпінатам "лепш пазна, чым ніколі". Прытаілася, гэта аказалася зусім не проста: ён доўга не пагаджаўся на размову, мяркуючы, што для сённяшняга чытача янонае персана наўрад ці ўваляе цікавацца: не знакамітасць жа, нават не сбра псымнічэскага саюза... Не бачыліся мы з самай студэнцкай пары, але па гэтай прыроджанай звышціласці лёгка пазнаю таго самага Мішу, які вылучаў срод нашых хлопцаў-філфакаўцаў негаваркоў стрыманасцю і ветлай, ціхмянай усмешкай.

Пегас па мянушцы Мангол

— Добра памятаеш сваё дзяцінства?

— Яшчэ б. Усе бедавалі ў тым пасялявення галы, а ўжо наша сям'я — бацька не вярнуўся з вайны — ад яго, былога калгаснага рахунковада, застаўся толькі шпытак з рознымі запісамі-папідкам. Не нарта зразумеўшы, яны былі дарагія мне тым, што выведзены ройнай рукой, ды яшчэ спрас па-беларуску.

Маці балася як рыбіна аб лёд з чатырма малымі дзецімі. Мы папросту гадалалі. Трэба было пастанавіць свё плычо — я ж быў старэйшы. Пайшоў праціцца ў калгас хоць на які заробак. Мане паслалі на стайню, ганяць коней у начное. Асвоіў верховую язду, вучыўся разумець кемлівы, надзейны сцяжэнскі памочнік-каў. Адзін, наравісты прыгажун, помню, панёс мяне аднойчы па прывалі (там, на Случчыне, ды нашай вёскі не было лесу, а ўсё шырокае прастор — лугі, палі), аж вецер свісцёў у мяне і падалося, што і ў яго, і ў мяне — крылы за плячымі. Не адразу і зразумеў, што здарылася, калі я імкліва пераклаўся праз галаву, паліць уніз і мошна-такі брануся, пабіўшы бакі. Таксама навучаў — не нарта адрываўся ад зямлі, не ляці на злом галавы без разбору дарогі.

— І што, тая навука заўжды вырочала?

— Не заўжды, але аб тым крыху пазней. Зараз жа хаць згадаць яшчэ аднаго свайго падпалечнага — коніка па мянушцы Мангол. Быў ён невялікі, ладны, але заната дэкаваты, нікому не даваўся. Я ж да яго — з ласкай, цярплівацю, добрым словам. І мы пасябравалі, знайшлі агульную "мову". Можна, якраз гэта і быў мой сапраўдны Пегас? Бывае,

любую: "Неужное витание в облаках. Поэт — это рупор партийных идей". Помню, быў ашаломлены. Наконт "витания" — што ж, то было праўда. А вось наконт "рупара"... Вясковы хлопчук, я яшчэ не зусім разумеў, што гэта значыць, але пверда рашаў: рупар — гэта нешта неперысмае, я ім нізавошта не буду! І калі ўжо пісаць, то толькі на мове бацькоў, па-беларуску. Хай нехта папкае: "Бач, патрыёт знайшоўся, навошта табе тая мова?"

— Аказваецца, ты ўмееш быць не толькі летуценным, а і ўпартым...

— Жыццё змушае, як інакш? Асабліва на вёсцы, дзе кожны дзень патрабуе працы, працы, неадступнай працы і неўпрыкмет выходзе характар. Беларусь спрадвечу жыў з зямлі, з хлеба. Ён яе абрабляе, а яна — яго. Бачыш, як рушыцца гэта круўная, справядлівая павязь, і разумееш: трагедыя, вялікая трагедыя ў нашым доме, ды і самага дома можна пазбавіцца...

ціха пасвіцца лі мяне, а я гляджу ў зорнае неба, лунаю ў аблоках і наглядзеца на мату. У галаве — мрой, словы ў першаванна радкі складываюцца... Ранішай жа на ўроках у школе ўсё пільно перад вачыма, я добра-такі кляваў носам, а настаўнікі дзівіліся: што гэта дзеціца з нядаўнім выдатнікам? А мне не было калі раскрыць падручнік. Праўда, час ад часу даваў свае вершыкі ў насяннегазеты і атрымаў дражнілку "паэт".

— А калі прыхінуў да песні той, што ад змяных каранёў?

— Ды студэнцкай парой — ты ж памятаеш, нашы летнія дзяцельна-лагічныя і фальклорныя экспедыцыі — паліванне на скарбы народных гаворак, народнай творчасці? Потым цікавейшыя вандроўкі прапоўжыліся, калі ўжо працаваў на кінастудыі "Летатіс" тагачаснага "Беларусьфільма". Шмат удалося пацучі і пабачыць у беларускай глыбіні, дзе закаваліся неазнаёныя — і яшчэ не азоненыя як след мастацкі багаты, пакінутыя нам у спадчыну продкам. Слухаеш якую бабульку ў палескай вёсачцы, размова клубок перанятых ад яе бабুলі песні і думаеш: як і ж трэба мець боскі дар, каб вышпаставі і пушыць у свет такі пуд прыгажосці! Ён перажыў някі перажыве новыя стагоддзі. Многія ж сённяшнія тунія дурныдзкі хутка забудуцца.

— Сваю першую "сур'езную" публікацыю помніш?

— Яна звязана з такімі сустрэчамі, такімі імёнамі, якія забывць не магчыма. На пісьменніцкім з'ездзе (мне не памяляюся, быў 1954 год), а калі, купка студэнтаў, не магі прапушыць такую падзею, мне выпала пазнаёміцца з Міхасем Клімовічам. Ён пагартаў мой шпытак і перадаў яго Пятру Глебку — маўляў, паглядзі, малыды аўтар падае надзею. Той і стаў мам першым рэцензентам і даррацам, рэкамэндаваў накіравацца ў часопіс "Малодосць". Я доўга не мог рашыцца, ды фактальна хлопцы, якія ўжо ведалі туды дарогу, сілком

— Пэўна, шэдэўры так і нараджаліся — на хвалі лужынага азвоння. Што ж было потым?

— Праз пару дзён пазваніў Юрыю Уладзіміравічу Семіянку, напрасіўся на сустрэчу. Прышоў — ачомаўся, знікаеў: турбую вялікага творцу сваім начным трызненнем? Чацёў схаваш лісток, а кампазітар выхапіў яго ў мяне, прабег вачыма — і распільваў ў шыроку усмешку. "Пачавай, я зара!" — і шпарка, ледзь не падбегам скіраваў да раўля, пальчыцы пабеглі па клавішах. "Чуеш, чуеш, што выходзіць!" — аж свяціць музыкант. Але толькі тады я павярнуў, што нешта атрымалася, калі песню ўзялі "на ўзбраенне" "Песняры" і яна паліццела па абсягах былога Саюза.

— Як жа прыняла песню тая, каму яна была прысвечана?

— Аб тым нават не паспела даведацца. Можна, не ведае і цяпер. Неякі імкліва выйшла замуж і з'ехала кудсьці далёка. А мне пакінула зорны міг. Дзякуй ёй.

— Прыныцыпы

— Міша, прабач, але здаецца, што твая звышціласць часам ну проста выходзіць з берагоў... — Калі ў справу ўмешваецца сам лёс, я не прырчу і здымаю перад ім каялішню. Калі ж выбар трэба рабіць самому — то тут ужо не адступаюся ад сваё перакананняў, прыныцыпы! Бывае, даводзіцца пры гэтым брануцца з каня вобзём. Гэта я ўмею. І палымаша — таксама.

— Напрыклад?

— Ну хоць бы мая неспраўдзанае кандыдацкае дысертацыя аб народных працоўных снеснях. З захапленнем збіраў матэрыял — гэта такое багачце, адшліфаванае вякамі. Калі ж мой імгнт паспрабавалі папярніць у каліяну "шчаслівага калгаснага жыцця", я проста пакінуў аспірантуру...

— Незабыўны Адамовіч

— А што за гісторыя здарылася на тэлебачанні, якое ты таксама мусіў пакінуць? — О, той гісторыя на ўсё жыццё ўдзячы, бо яна зьяла мяне і нават зблізіла (тут ужо можна вынавіць мяне ў нясціпласці) з незвычайным чалавечкам у шпірагу найцікавейшых асоб, якіх пашчасціла зведаць. Кажу пра цудоўнага пісьменніка і адважанага рыхара Праўды Алеса Адамовіча. Ён, можа, як мала хто явучы, мысліў глабальна і глыбока, з публіцыстычным напалам выказваў думкі аб самых вострых, самых надзённых праблемах сучаснасці. Ужо шла гарбачоўская перабудова, але... за шырма гучнай, узніслаў рыхтары па сутнасці мала што мянялася. У Беларусі дык асабліва — трапна акрысціў яго "Вандэі", запаведнікам старога камуністычнага сістэмы Алесь Адамовіч, як і раней, ён быў у апале, яго выганалі то з Мінска ў Маскву, то з Масквы ў Мінск. Не супынялася масіраванае ікаванне творчы-змагара рэакцыянымі, прадажнымі служкамі ўсё яшчэ старога рэжыму. Яму прыліпілі ледзь не крымінальную па тым часе мянушку "пацыфіст" (што ў перакладзе на мову 1937 года гучала як "вораг народа"). Разам з Васіліем Быкавым, прыстаювачоўца да тагачаснай ідэалагічнай тэрміналогіі, клямілі ў опусах кіштату "Пена на волне перестройки" і г.д. А каб даць слова ў адказ — дык ні-ні!

— Ты, нягледзячы на што, адважыўся запрасіць Алеса Міхайлавіча ў эфір?

— Ён нечакана пагадзіўся, дадаўшы: "Толькі думаю, што маю бабалоучу тэму ніхто не прапусціць". Як зараз чаць, у тэлестудыі "Ліра", дзе ішоў запіс і якая не раз прымала знаных дзеячў літаратуры і мастацтва, сабралася шмат супрацоўнікаў: тое, што гаварыў пісьменнік, было смелае, новае, ніколі раней не чулае.

Мы з рэжысёрам Уладзімірам Забелам адзнілі вялікі, надзвычай насычаны матэрыял. А кіраўнітва за галаву схапілася: "Безобразіе, это же вразрез с генеральной линией КПСС! Почему узду на него не наобрили?" У ЦК — скандал, пагроза санкцыі. Потым ўказаніе: "опустить", "сократить", "выбросить", "вырезать". Ды ўсё — самае тэстыотна! Каб уратаваць каштоўную праграму, мы з калегамі пайшлі на хітраць: згодна ківалі галавам, а самі скарпіраці толькі тое, што неак падалавае скарчэнню. У выніку зноў скандал, гатовы матэрыял кінулі на паліцу, а мне загалалі напісаць заяву "па ўласным жаданні", калі не хаць фармулёўкі "прафнепрыгоднасць"...

— На працу мяне нідзе не бралі, а ў сям'і было двое малых. Толькі я ні аб чым не шкадаваў і не шкадую — рабіў, як сумленне паказвала.

Нарэшце ўладкаваўся вартуаіком. Аднойчы чую выступ Гарбачова, і — о, дзіва! — у ім агучаваліся ідэі Алеса Адамовіча (як потым даведася, ён з'яўляў дасугачка да гэткага). І па беларускім тэлеку паказалі наш "крамольную" праграму. Нават запрашалі вярнуцца. Але ў адну і тую ж рэчку двойчы не ступіш.

— Ды рака бяжыць, алы каштоўнасці змяняюцца другімі. Што для цябе назмена дагарэ?

— Сям'я, якой жыву, якую люблю. Мне пашчасціла на добрую, разумную жонку, цудоўных дачок, мілую ўнучачку, з якой ні на міг бы не разлучаўся. Адоранае дзіця, з фантазіяй, чулым сэрцам. Любіць кніжкі, вучыцца музыцы. Хай яе вочы ўбачаць на яве тую мару, якую мы, старэйшыя, так і не здолелі ўвасобіць у жыццё — убачаць вольную, беларускую Беларусь.

— І апошняе. Зараз што-небудзь піша?

— Рэдка, нават лісткі з напісаным раскідваю дзе папала. Нідзе не друкуюся, ніколі не падаваў заявы ў пісьменніцкі Саюз. Разумею, так цяпер не пішуць, а пераінчаваш сябе пазна. Вось сабраў некалькі вершаў розных год, пачынаючы з "Ты мне вясною прыснілася", ды наўрад ці каму зараз гэта цікава.

— Зноў ты ў сваім рэпертуары. А па-мойму, простае і шырае паэтычнае слова ад народнай песнянай традыцыі калі і не ў модзе, дык — над ёю.

І значыць, на ўсё густы і часі! Але паглядзі, як усмірае гэтыя вершы чытач. Можна, і добры кампазітар зачэпіцца вокам? Яны ж, здаецца, самі просіцца на музыку...

— Святлана КЛІМЕНЦЕНКА.

— Яшчэ б. Усе бедавалі ў тым пасялявення галы, а ўжо наша сям'я — бацька не вярнуўся з вайны — ад яго, былога калгаснага рахунковада, застаўся толькі шпытак з рознымі запісамі-папідкам. Не нарта зразумеўшы, яны былі дарагія мне тым, што выведзены ройнай рукой, ды яшчэ спрас па-беларуску.

— Маці балася як рыбіна аб лёд з чатырма малымі дзецімі. Мы папросту гадалалі. Трэба было пастанавіць свё плычо — я ж быў старэйшы. Пайшоў праціцца ў калгас хоць на які заробак. Мане паслалі на стайню, ганяць коней у начное. Асвоіў верховую язду, вучыўся разумець кемлівы, надзейны сцяжэнскі памочнік-каў. Адзін, наравісты прыгажун, помню, панёс мяне аднойчы па прывалі (там, на Случчыне, ды нашай вёскі не было лесу, а ўсё шырокае прастор — лугі, палі), аж вецер свісцёў у мяне і падалося, што і ў яго, і ў мяне — крылы за плячымі. Не адразу і зразумеў, што здарылася, калі я імкліва пераклаўся праз галаву, паліць уніз і мошна-такі брануся, пабіўшы бакі. Таксама навучаў — не нарта адрываўся ад зямлі, не ляці на злом галавы без разбору дарогі.

— І што, тая навука заўжды вырочала?

— Не заўжды, але аб тым крыху пазней. Зараз жа хаць згадаць яшчэ аднаго свайго падпалечнага — коніка па мянушцы Мангол. Быў ён невялікі, ладны, але заната дэкаваты, нікому не даваўся. Я ж да яго — з ласкай, цярплівацю, добрым словам. І мы пасябравалі, знайшлі агульную "мову". Можна, якраз гэта і быў мой сапраўдны Пегас? Бывае,

любую: "Неужное витание в облаках. Поэт — это рупор партийных идей". Помню, быў ашаломлены. Наконт "витания" — што ж, то было праўда. А вось наконт "рупара"... Вясковы хлопчук, я яшчэ не зусім разумеў, што гэта значыць, але пверда рашаў: рупар — гэта нешта неперысмае, я ім нізавошта не буду! І калі ўжо пісаць, то толькі на мове бацькоў, па-беларуску. Хай нехта папкае: "Бач, патрыёт знайшоўся, навошта табе тая мова?"

— Аказваецца, ты ўмееш быць не толькі летуценным, а і ўпартым...

— Жыццё змушае, як інакш? Асабліва на вёсцы, дзе кожны дзень патрабуе працы, працы, неадступнай працы і неўпрыкмет выходзе характар. Беларусь спрадвечу жыў з зямлі, з хлеба. Ён яе абрабляе, а яна — яго. Бачыш, як рушыцца гэта круўная, справядлівая павязь, і разумееш: трагедыя, вялікая трагедыя ў нашым доме, ды і самага дома можна пазбавіцца...

— А калі прыхінуў да песні той, што ад змяных каранёў?

— Ды студэнцкай парой — ты ж памятаеш, нашы летнія дзяцельна-лагічныя і фальклорныя экспедыцыі — паліванне на скарбы народных гаворак, народнай творчасці? Потым цікавейшыя вандроўкі прапоўжыліся, калі ўжо працаваў на кінастудыі "Летатіс" тагачаснага "Беларусьфільма". Шмат удалося пацучі і пабачыць у беларускай глыбіні, дзе закаваліся неазнаёныя — і яшчэ не азоненыя як след мастацкі багаты, пакінутыя нам у спадчыну продкам. Слухаеш якую бабульку ў палескай вёсачцы, размова клубок перанятых ад яе бабুলі песні і думаеш: як і ж трэба мець боскі дар, каб вышпаставі і пушыць у свет такі пуд прыгажосці! Ён перажыў някі перажыве новыя стагоддзі. Многія ж сённяшнія тунія дурныдзкі хутка забудуцца.

— Сваю першую "сур'езную" публікацыю помніш?

— Яна звязана з такімі сустрэчамі, такімі імёнамі, якія забывць не магчыма. На пісьменніцкім з'ездзе (мне не памяляюся, быў 1954 год), а калі, купка студэнтаў, не магі прапушыць такую падзею, мне выпала пазнаёміцца з Міхасем Клімовічам. Ён пагартаў мой шпытак і перадаў яго Пятру Глебку — маўляў, паглядзі, малыды аўтар падае надзею. Той і стаў мам першым рэцензентам і даррацам, рэкамэндаваў накіравацца ў часопіс "Малодосць". Я доўга не мог рашыцца, ды фактальна хлопцы, якія ўжо ведалі туды дарогу, сілком

— Пэўна, шэдэўры так і нараджаліся — на хвалі лужынага азвоння. Што ж было потым?

— Праз пару дзён пазваніў Юрыю Уладзіміравічу Семіянку, напрасіўся на сустрэчу. Прышоў — ачомаўся, знікаеў: турбую вялікага творцу сваім начным трызненнем? Чацёў схаваш лісток, а кампазітар выхапіў яго ў мяне, прабег вачыма — і распільваў ў шыроку усмешку. "Пачавай, я зара!" — і шпарка, ледзь не падбегам скіраваў да раўля, пальчыцы пабеглі па клавішах. "Чуеш, чуеш, што выходзіць!" — аж свяціць музыкант. Але толькі тады я павярнуў, што нешта атрымалася, калі песню ўзялі "на ўзбраенне" "Песняры" і яна паліццела па абсягах былога Саюза.

— Як жа прыняла песню тая, каму яна была прысвечана?

— Аб тым нават не паспела даведацца. Можна, не ведае і цяпер. Неякі імкліва выйшла замуж і з'ехала кудсьці далёка. А мне пакінула зорны міг. Дзякуй ёй.

— Прыныцыпы

— Міша, прабач, але здаецца, што твая звышціласць часам ну проста выходзіць з берагоў... — Калі ў справу ўмешваецца сам лёс, я не прырчу і здымаю перад ім каялішню. Калі ж выбар трэба рабіць самому — то тут ужо не адступаюся ад сваё перакананняў, прыныцыпы! Бывае, даводзіцца пры гэтым брануцца з каня вобзём. Гэта я ўмею. І палымаша — таксама.

— Напрыклад?

— Ну хоць бы мая неспраўдзанае кандыдацкае дысертацыя аб народных працоўных снеснях. З захапленнем збіраў матэрыял — гэта такое багачце, адшліфаванае вякамі. Калі ж мой імгнт паспрабавалі папярніць у каліяну "шчаслівага калгаснага жыцця", я проста пакінуў аспірантуру...

ПЕРСОНА

Самая молодая православная епархия Беларуси обрела нового епископа

Епископом Бобруйским и Быховским на заседании Священного Синода Русской православной церкви избран иеромонах Серафим (Белоножко), клирик минского Свято-Духова кафедрального собора, первый проректор Института теологии имени Святых Мефодия и Кирилла БГУ.

Как сообщает пресс-служба Белорусского экзархата, в должность епископа самой молодой, одиннадцатой по счёту епархии Белорусской православной церкви отец Серафим вступил после того, как состоялся его возведение в сан архимандрита и хиротония — рукоположение во епископы.

Иеромонах Серафим (Белоножко) родился в 1973 году. Кандидат богословия Минской духовной академии (с 2001 года), выпускник богословского факультета Фессалоникского университета имени Аристотеля (Греция). Преподает курс Нового Завета и византологию.

Бобруйская епархия Белорусской православной церкви была учреждена 24 декабря 2004 года, будучи выделенной из состава Могилевской епархии с назначением управляющего епископа Бобруйского и Осиповичского. 20 апреля 2005 года был учрежден титул епископа Бобруйского и Быховского. Бобруйская епархия включает в себя Бобруйский, Быховский, Осиповичский, Кировский, Глусский и Кличевский районы. В епархии действует 65 православных приходов, служит 30 священнослужителей. Население епархии — 500 тысяч человек.

Олег СНОВ.

ЧУЖОЙ КОШЕЛЕК

Владимир ПОЛУЯН:
«Если проживу тысячу лет, может, и соберу миллион долларов...»

Первый заместитель министра по налогам и сборам Владимир Полуян не согласен со словами главы ОАО «Приорбанк» Сергея Костюченко о том, что в Беларуси не менее 7—10 тысяч долларовых миллионеров и что среди них немало действующих чиновников.

— Владимир Николаевич, Министерство по налогам и сборам как-то намерено отреагировать на слова Костюченко?

— А Вы слышали, что все 7 или 10 тысяч миллионеров, о которых говорил Костюченко, в тевемом бизнесе? Они просто деньги в банке Костюченко не держат, но, может быть, в других банках счёта имеют. Или у себя в кубышке хранят миллионы. Но это же не значит, что они нарушают налоговое законодательство.

— Выходит, Министерство по налогам и сборам знает, что у нас такое количество долларовых миллионеров? Тогда почему официально объявлено только об одном — теннисисте Максиме Мирном?

— Озвученные цифры — это оценка Костюченко. Лично я не могу согласиться с тем, что именно столько у нас миллионеров.

— А как Вы относитесь к мнению, что среди белорусских чиновников тоже немало миллионеров? Думаю, в Интернете Вы наверняка встречали списки так называемых "подпольных миллионеров"?

— Вы говорите, что наши чиновники — долларовые миллионеры?! Да я никогда в это не поверю!

— А Вы можете скопить миллион долларов?

— Если проживу тысячу лет, может, и соберу миллион долларов...

Марина КОКТЫШ.

СКАЖЫ, ВІТАЛЬ...

Тэлефануйце, вам адкажуць!

Паважаныя рэдакцыя! Ці можна надрукаваць у газеце кантактныя нумары "гарачых ліній" беларускіх тэлеканалаў? У прыватнасці Першага Нацыянальнага, АНТ, "Лад" і СТБ. Так часта не можам дабіцца паразумення з мясцовай уладай, што няма ўжо царпеня...

Мікалай Руміньскі, вёска Дзяніскавічы Ганцавіцкага раёна.

"Першы Нацыянальны тэлеканал" размяшчаецца ў Мінску па адрасе: 220807, вуліца Макаёнка, 9. Кантактныя тэлефоны: 267-88-43, 269-97-72 і 263-21-78.

Тэлеканал "Лад" знаходзіцца там жа. Патэлефанаваць можна па нумары 267-81-82.

Каардынаты "Сталічнага тэлебачання" наступныя: 220029, Мінск, вуліца Камуністычная, 6. Тэлефоны 290-64-13 і 290-64-32. "Гарачая лінія" тэлеканала: 290-66-00 і 8-029-1-600-700.

Тэлеканал АНТ размяшчаецца па тым жа адрасе. Кантактны тэлефон — 290-66-72. Нумар "гарачай лініі" — 217-04-24.

Ствараецца аб'яднанне "Ліквідатар"

Я ліквідатар наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай атамнай электрастанцыі. На маю думку, правы ліквідатараў дзяржавай не паважаюцца, а часам проста ігнаруюцца. Чуў, што ствараецца нейкая партыя, якая ставіць перад сабой мэту абараніць правы ліквідатараў. Пажаўсяце, калі ласка, як звязцца са стваральнікамі партыі?

Рыгор Мельнікаў, Гомель.

— Ствараецца не партыя, а рэспубліканскае грамадскае аб'яднанне "Ліквідатар". Краўнік ініцыятыўнай групы па яго стварэнні — ліквідатар наступстваў чарнобыльскай катастрофы Аляксандр Валчанін. Нядаўна ў Мінску адбыўся арганізацыйны сход уладальнікаў ліквідацыйнага тэлефоннага тэлефоннага ліквідатараў наступстваў катастрофы.

Акрамя таго, у маі ў Мінску плануецца правесці ўстаноўчую канферэнцыю грамадскага аб'яднання "Ліквідатар". Інаваліды чарнобыльцы і ўдзельнікі ліквідацый наступстваў аварыі, якія хочаць узяць удзел у гэтым мерапрыемстве, могуць звязцца з Аляксандрам Валчаніным па тэлефоне: 8-029-762-87-44.

Звольнілі — высяляйся

Ці мае права арганізацыя не звальняць супрацоўніка, спаслабоўчы на тое, што ён не высяляецца з інтэрната, які падаедамны гэтай арганізацыі?

Ірына Сурганова, Рэчыца.

Згодна з Жыллёвым кодэксам, "часовая, сезонная супрацоўнікі і грамадзяне, што працуюць па тэрміновым працоўным дагаворы, якія перасталі працаваць, падлягаюць высяленню з інтэрната, які быў ім прадастаўлены ў сувязі з працай. Прычым высяляюць без прадастаўлення іншага жыллага памішкання. Такім чынам, наступствам звальнення з жыллішча высяленне, а не наадварот.

Дзяржава вам не дапаможа...

Хацелася б даведацца, ці маем мы права на дапамогу ад дзяржавы ў памеры 30 працэнтаў ад кошту жылля, паколькі з'яўляемся шматдзетнай сям'ёй. У нас тры дзяцей, калі дом пачаў будавацца, нашаму старэйшаму сыну яшчэ не было 18 гадоў, але зараз ужо спуюліся.

Алена Саўчанка, Мінск.

— У адпаведнасці з падпунктам 1.10 указа прэзідэнта ад 14 красавіка 2000 года №185 "Аб прадастаўленні грамадзянам ільготных крыдытаў на будаўніцтва (рэканструкцыю) альбо набыццё жыллёвых жыллёвых памішканняў", шматдзетным сям'ям, якія ажыццяўляюць будаўніцтва жылля памішканняў у прызначаным ільготных крыдытаў, фінансавая дапамога дзяржавы ў пагазненні запэўчанасці па дадзеным крыдытах прадастаўляецца. Яна разлічваецца, сыходзячы з сумы запэўчанасці па крыдыце на дату ўводу дома ў эксплуатацыю. Пры гэтым у самі павінна быць тры ці больш няпоўнагадовах дзяцей. Паколькі ў вашай сям'і на момант уводу дома ў эксплуатацыю іх будзе толькі двое, падастаўляць прадастаўлення фінансавай дапамогі ў дадзеным выпадку няма.

Свае пытанні ў рубрыку даць адказ у адрас: 220030, Мінск, вул.Энгельса 34-А, рэдакцыя газеты "Народная воля" з паметкай "Скажы, Віталь".

Вядучы рубрыкі Віталь ГАРБУЗАЎ.

РЭГІЁН

«На млыне» бязлюдна не бывае

Ледзь ці не адзіным на Віцебшчыне сапраўды беларускім прадпрыемствам грамадскага харчавання, а разам з тым — асяродкам нацыянальнага побыту і традыцыйнай кухні стала нядаўна адкрытае ў пасёлку Коханова Талачынскага раёна кафэ "На млыне".

Наведвальнікаў тут заўжды шмат. Людзей вабяць сюды не толькі памаркоўныя піццы і ўтульны інтэр'ер у стылі беларускай сядзібы, але і чыста нацыянальнае меню і народная вопратка афіцыйна-так. Апазвадае традыцыйнаму этнаграфічнаму стылю і аздабленае кафэ: палатняныя фіранкі з чырвоным белым народным арнамантам, на паліцах — глянкі, крынкі, самавары, хатнія кансервы-закаткі з рознакаляровай гароднінай, а таксама побытавыя прылады — калаўроты, старадаўнія вугальныя прыборы, гармонікі ды іншыя знойдзеныя ў акрузе звыклія для колішняга яскравага жыцця рэчы.

І заганяцца кафэ Людміла Жарэцкая, і афіцыйнікі Волга Баркоўская і Кацярына Лішнеўская добра размаўляюць па-беларуску, што вельмі падабаецца наведвальнікам, як гэта і прагледжвалі фундатары кафэ з мясцовага прадпрыемства "Белтрубласт".

Сяргей БУТКЕВІЧ.

ВНИМАНИЕ!

Не доехать, не дойти

Продолжается реконструкция автомобильной дороги Р-28 Минск—Молодечно—Нарочь на участке от поселка Ратомка до Заславля. Чтобы завершить работы в короткие сроки, департаментом "Белавтодор" Министерства транспорта и коммуникаций Беларуси принято решение полностью закрыть движение автотранспорта от 19-го километра (после поворота на населенный пункт Зелене) до 22,6 километра (г. Заславль) со 2 апреля по 31 октября.

Движение транспорта будет обеспечено по дорогам М-6 Минск—Гродно и Р-65 Заславль—Дзержинск—Озёр со западного направления, и по Р-58 Минск—Калачи—Мядель и Н-9031 Колодищи—Заславль — с северного.

Движение в районе которого расположены летские оздоровительные лагеря и профилактории, а также до Крижовки и к дачным кооперативам до 19-го километра автодороги Р-28 не ограничивается, сообщает пресс-служба "Белавтодора".

ДАЛЕКОЕ-БЛИЗКОЕ

Последний полет Гагарина

В Кремлевской стене на Красной площади Москвы находится урна с прахом Юрия Гагарина — первого летчика-космонавта СССР, первого в мире человека, совершившего полет в космос. Он трагически погиб в нелепой авиационной катастрофе 27 марта 1968 года, причины которой до сих пор до конца по-настоящему не выяснены. Его смерть для всего мира была тяжелой утратой.

А все началось так прекрасно... 12 апреля 1961 года целый мир в изумлении узнал о том, что в Советском Союзе запустили на околоземную орбиту космический корабль с человеком на борту. Он поднялся в космос и развил небывалую для того времени скорость — 28 тысяч километров в час! Гагарин облетел вокруг Земли всего один раз на высоте 302 километра, пробыв в невесомости 108 минут!

Это было неслыханная сенсация. Россия обогнала Америку! Советские первые во Вселенной! Они ее покорили! Имя простого парня из небольшого российского городка Гжатска, совершившего полет во имя науки и всего человечества, с годами стало символом патристившей к освоению космического пространства.

Он облетел весь мир. Его встречали парламенты и коронованные особы, финансисты и политики. На него смотрели как на чудо. Казалось, что ему, первому смотревшему на мир из Вселенной, человеку с обворожительной улыбкой останется только жить и радоваться землям.

А через семь лет весь мир облетела другая весть, траурная: вблизи деревни Новоселово Киржачского района Владимирской области во время тренировочного полета в авиационной катастрофе погиб первый космонавт мира Юрий Гагарин.

Полониз слухи о том, что все это было подстроено. Кто-то считал, что первого космонавта не убергли, специально заманили в ловушку, так как никакой ценности он из себя уже больше не представлял, а его всемирная слава якобы раздражала руководство страны. Он стал капризным, слишком много требовал для себя, много возмнил о себе и потому оказался больше не нужен.

С другой стороны, выдвигалась версия, что это был заговор его завистников, которые и подслунали ему несправный самолет. Высказывались также и соображения о том, что это могла быть вражеская диверсия; недруги страны социализма решили убрать ее очаровательный символ и положили в самолет взрывчатку. Некоторые даже стали утверждать, будто бы он решил свести счеты с жизнью и избрал для этого такой способ.

Едва ли во всех этих слухах и домыслах была доля истины. Но слухи появлялись, множились, а советское правительство держало людей в полном неведении об истинных причинах катастрофы. Многие в силу сложившейся в советской правовой системе практике просто умалчивались: незачем будоражить общественное мнение, пусть в сознании граждан он останется героем.

Но Гагарин был человеком не только советской страны, он был человеком мира. И перед миром следовало отчитаться, рассказать о проведенном расследовании и выявленных причинах трагедии. Тем более что западные средства массовой информации не только выдвигали свои версии, но и старались привести те или иные доказательства

их пользу. О том, какой общественный резонанс имела гибель Гагарина, свидетельствует создание нескольких комиссий, которые занимались расследованием причин падения самолета. Множество экспертов выдвигали свою теорию, в основном технического характера, но к единому и однозначному выводу не пришли. Попробуем привести полученные данные, которые были приняты за основу.

В тот день проводился обычный тренировочный полет. Гагарин собирался вылететь вместе с летчиком Сергеевым. Он давно уже не летал самостоятельно — ровно семь лет. За время, проведенное в отряде космонавтов, уже, по сути, переквалифицировался. К тому же постоянные отлучки, поездки в зарубежные страны, участие в светских приемах, беседы с дипломатами на обедах — все это не только расхлябывало, но и отвлекало его от основной профессии, а он задумал совершить очередной полет в космос.

И чтобы не терять приобретенную квалификацию, решил себя испытывать. Это же советовали ему и друзья. И вот теперь выпала возможность восстановить навыки летчика-пилота.

Гагарину и Сергееву предстояло совершить всего пять полетов: три контрольных и два самостоятельных. Машина "МиГ-15" под № 625 уже была готова. Никаких технических неполадок в ней не наблюдалось. Здесь следует отметить, что "МиГ-15", на котором предстояло взлететь Гагарину и Сергееву, уже к тому времени был устаревшей машиной. Самолет приняли на вооружение в начале 1950-х годов. Потом "МиГи" летали в страны Варшавского договора и Ближнего Востока. В Советском Союзе он использовался в основном для тренировочных полетов. Ему на смену уже давно пришел более маневренный, более скоростной и более мощный "МиГ-21". Но, чтобы подняться в небо на новом МиГ-21, требовалось восстановить свою квалификацию на учебном самолете, который оставался надежным в управлении и почти никогда не сваливался в штопор.

Командиром был назначен Сергеев, который должен был проверить Гагарина в деле и доложить о его готовности к полету. Продолжительность полета не должна была превышать двадцать минут. В сущности это означало — подняться, улететь на 150—200 километров в сторону и вернуться. Видимость в этот день была не самой лучшей (облачность), но и не самой худшей — дождя и тумана не обещали.

Однако, как выяснилось позднее, воздушная разведка в тот день была проведена с опозданием. Летчики не имели точного представления о состоянии погоды в том районе, где должен был состояться тренировочный полет. Имелись данные, что нижний край облаков находится на высоте 900 метров, но на самом деле эти данные оказались неточными. Облака опустились гораздо ниже и продолжали опускаться.

В 10 часов 19 минут был дан старт. Двигатель запустили, он взревел, из

сопла вырвалось пламя. "МиГ начал разгон и вскоре взвился в небо. Он сделал вираж и быстро ушел за горизонт. Часы начали отсчитывать запланированные двадцать минут. С самолетом поддерживалась постоянная связь, у летчиков все было в порядке.

Прошло десять минут полета. На запрос диспетчеров с Земли о прохождении полета №625 почему-то не ответил. Снова был послан запрос, который снова остался без ответа. Потекли томительные минуты.

Через положенное время самолет не вернулся. Все знали, что к этому времени у него уже кончилось горючее...

И все боялись произнести самое страшное. Никто не хотел верить, что они могли разбиться. Но тогда что с ними случилось? Почему они не вернулись? Отказ двигателя? Может быть, они спланировали или катапультировались?

Все с надеждой поглядывали в небо: вдруг еще появится, ведь бывает же чудо. Но чуда не произошло...

И тогда на поиски отправились винтокрылые машины. Они кружились в районе ста километров от аэродрома, но ничего не могли обнаружить. Между тем облачность опустилась до 150 метров, стало темнеть. Погодные условия не позволили продолжать масштабные поиски, но все же одному из вертолетов на расстоянии 64 километров от аэродрома удалось обнаружить остатки разбитой машины и воронку от ее падения. На ветках деревьев заметили летный планшет, ключи от куртки с обледенелыми талонами, на которых просматривалась фамилия "Гагарин". Это было все...

Позднее государственная комиссия по расследованию причин аварии установила, что наземный высотомер оказался неисправным и показывал неверные данные о высоте. Но разве это могло сыграть решающую роль в катастрофе? Сергеев, опытный летчик, должен был ориентироваться.

Многие побывавшие в те дни на месте катастрофы отмечали сильный запах авиационного керосина. Значит, топлива у них было достаточно? Но почему же тогда машина врезалась в землю? Что оказалось у нее неисправным?

Вполне возможно, что в соплو самолета попала либо птица (так он летел не на большой высоте), либо шар-зонд. Ведь при ударе о землю кабинка летчиков оказалась разгерметизированной. Такое случается, если в воздухе самолет стал киваться с каким-либо предметом.

Версия о том, что командир экипажа Сергеев не был достаточно подготовлен к полету, не выдержала никакой критики. В его послужном списке значилось, что еще в годы войны он совершил двести боевых вылетов, был опытным и знающим летчиком первого класса. Его отличали хладнокровие и дисциплинированность.

Может быть, комиссии по расследованию и обнаружили причины гибели самолета, но официально об этом никогда не сообщалось. Дело закрыли, посчитав, что к гибели самолета привел целый ряд случайных факторов.

Николай ГРЕЧНИК.

Брест.

ГАЗЕТА — ЧЫТАЧЫ

Сёння зрабіў перадаплату — праз 2—3 дні атрымаеш «Народную волю»

"Я спазніўся з перадаплатай, што зрабіць, каб усё ж атрымлаць "Народную волю?" — такія тэлефонныя званкі паступаюць у рэдакцыю ледзь не праз кожныя дзесяць хвілін. Таму вымушаны ў чарговы

раз патлумачыць: аформіць перадаплату можна ў любы дзень. Як толькі нам стане вядома, што Вы запалілі грошы, праз 2—3 дні атрымаеце свежую нумары газеты. Таму хутчэй у любы філіял "Беларусбанка" альбо на

пошту! Задно паўтараем нашу стабільную просьбу: агітуйце за "Народную волю" блізкіх, суседзяў, сяброў па працы, вучоў. А чаму б не аформіць перадаплату за будучыя нумары дзя

таго, каго Вы збіраецеся віншаваць з днём народзінаў ці з нейкай іншай нагодай? Ведаецце людзей, якіх з задавальненнем чыталі б "Народную волю", але, на жаль, у іх цяжкае фінансавое становішча?

Калі ласка, дапамажыце ім аформіць перадаплату, ваша дабрачыннасць адлучыцца шчырай удзячнасцю ў сэрцах тых, каму Вы зрабілі дабро. Каб аблегчыць вашы клопаты, і сёння друкуем узоры

плацежкі і абанентскай карткі. Для тых, хто толькі-толькі вырашыў стаць чытачом "Народнай волі", падавяляем: каб зрабіць перадаплату за нумары бягучага і наступных месяцаў (можна нават да канца пайгуды), тэрмінова наведзіце любы філіял "Беларусбанка", а там, дзе і яна, — любое паштовае адзяленне. Мінчане могуць аператывна зрабіць перадаплату праз рэдакцыйны офіс (вул.Энгельса, 34а) альбо пазваніць па тэлефонах: 206-63-93 ці 206-68-71. Пасля званка да Вас прыйдуць нашыя валанцёры са свежымі нумарамі газеты і дапамогуць аформіць перадаплату за любы тэрмін.

І ТАК БЫВАЕ

Цуд-калодзеж

У калодзежы, што належыць жыхару вёскі Зацітава Слабада Пухавіцкага раёна Мінскай вобласці Аляксандру Манюку, зарэгістравана ўнікальная прыродная з'ява — паступленне цёплай вады. Пра гэта БелПААН паведзілі галоўны геолог па нафце і газе рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства "Белгеалягія" кандыдат геалага-мінералагічных навук Яраслаў Грыбкі.

Паводле яго слоў, разам з прадстаўніком Інстытута геахіміі і геофізікі Нацыянальнага акадэміі навук Беларусі Валімам Зям яны абследавалі валу калодзежа. "Тэмпература вады ў калодзежы склала 15 градусаў цяпла пры тэмпературы паветра 8 градусаў вышэй за нуль. Тэмпература же вады ў суседнім калодзежы і ў крыніцы, што упадае ў раку Свіслач, не перавысіла 7 градусаў цяпла", — сказаў вучоны.

Паводле яго слоў, пакуль не ўдалося вызначыць прычыну нагрывання вады ў калодзежы. "У гэтых адсутніваюць трыбаіны, праводы ацяплення і гарачага водазабеспячэння, а побач з калодзежам Манюка няма ніякіх вы-

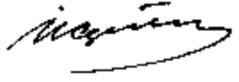
творчых збудаванняў або тар-фінкаў. Прычым у гэтым калодзежы, збудаваным 40 гадоў таму гаспадаром дома № 18 па вуліцы Цэнтральнай, вада заўсёды была халоднай. Тэмпературная ж аманія вады ў калодзежы, якая перавысіла тэмпературу чалавечага цела, ўпершыню была адзначана толькі ў пачатку сакавіка гэтага года", — паведаміў Я. Грыбкі.

Ін чымшы, што пры адсутнасці тэхнагеннага ўздзеяння на валу ў калодзежы факт яе нагрывання можа быць аднесенны да парадоксаў геалагіі. "Мы лічым, што прычынай павышэння тэмпературы вады мог быць кропкавы статычны разлом непраў, па якім мэрыююць флюіды з глыбін планеты. Аднак акрамя цяпла яны павінны несаі пэўную фізічную і хімічную інфармацыю. Разам з тым мінералізацыя і смаквая якасць вады ў калодзежы, паводле слоў гаспадары, не змяніліся", — зазначыў вучоны. Паводле яго слоў, з калодзежа ўзятыя пробы вады, якія пройдуць лабараторны аналіз.

Марат ГАРАВЫ.

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл./факс (017) 206-68-71. Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06. E-mail: nv@promedia.by http://www.nv-online.info Індэкс 63222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з апусцэннем машыны рэдакцыі мы пераходзім на вытворчасць і распаўсюд газеты ў пераходны перыяд за сабой. За інфармацыяй, размяшчэннем аб'яваў, рэдакцыя не адказвае. Моў, рэдакцыя не прымае, ужо гэтыя аб'явы не прымаюцца гэтымі. Паслядзень аб рэгістрацыі першыя нумары выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (паслядзень аб рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Навукавуа ў ТАА "Тыпграфія Міхайлова - С", 214020, г.Смаленск, вул. Шаўчэнкі, 86. Паказвае ТАА "Тыпграфія Міхайлова", 214000, г.Смаленск, вул. Кастрычніцкай рэвалюцыі, д.38, кв.54. Падпісанне ў друк 11.04.2007 у 16.00. Афіс №4 друку. адрас: Таржэ 11 000 000. Заказ №2

Form for subscription payment to "Narodnaya Volya" newspaper, including account details and payment information.

Form for a subscriber card ("Абонентская картка") for the newspaper, including fields for name, address, and contact information.